

duhovno

življenje

BUENOS AIRES

Kristus je vstal!

To je veselo sporočilo velikonočnih praznikov. Veselo zato, ker je mrtvi oživel, ker so se solze spremenile v veselje, ker je Bog, ki je Jezusa obudil, vsemu svetu izpričal, da je Jezus pravičen.

Jesusovo vstajenje je zmaga pravice nad krivico, resnice nad lažjo, ljubezni nad sovraštvom.

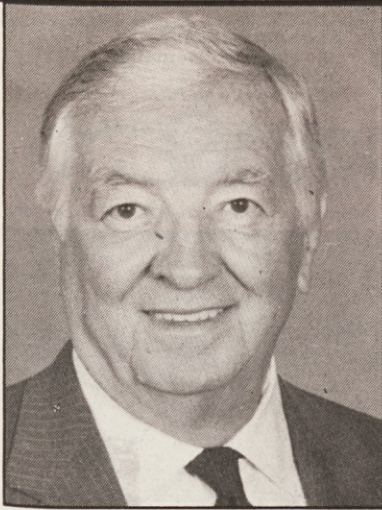
In Jezusovo vstajenje je tudi poroštvo našega vstajenja.

Da bi smisel in radost velikonočne skrivnosti osebno doživeli in da bi vam to doživetje okrepilo vaš življenjski optimizem, vam želi vaša

revija DUHOVNO ŽIVLJENJE

Nekaj razmišljanj

O SKUPNI SLOVENSKI BODOČNOSTI

JOŽE M. BERNIK

Slovenija ima nekaj manj kot dva milijona prebivalcev. Od teh je vsaj dvesto tisoč Neslovencev. Po nepreverjenih podatkih živi izven meja slovenske države okoli četrta milijona ljudi slovenskega porekla; to so zamejci, zdomci in izseljenci. Za Slovenijo je to razmerje zelo visoko.

Temu razmerju primerno bi bilo pričakovati, da bi domovina posvečala veliko pozornosti svojim izseljencem.

V dolgi dobi boljševiškega totalitarizma je bila skrb za izseljence le funkcija popolne partijske kontrole nad vsem slovenskim življenjem. Ker pa je bil režim tudi povsem jugoslovansko usmerjen, je vse imelo hude raznaradovalne posledice doma in med izseljenci. Do demokratično usmerjenih izseljencev in zlasti do politične emigracije, je režim vodil politiko blatenja, preganjanja in razbijanja. Visoko na listi dolžnosti jugoslovanskih diplomatov in konzulov je bil udbaški nadzor nad politično emigracijo in preganjanje njenih članov. Med temi diplomati so bili tudi slovenski partijci. Mnogo rojakov v domovini za to stran delovanja jugoslovanske diplomacije ni vedelo ali pa ni hotelo vedeti.

Režimski teror proti svojim nasprotnikom doma in izven domovine pa je med slovenskimi ljudmi pustil posledice: strah in zmedo. „Razplod komunizma“, kot je ta proces v domovini pred kratkim v svojem odličnem predavanju v Buenos Airesu imenoval vrhunski slovenski mislec dr. Milan Komar, je šel v slovenski družbi na široko in globoko. Poleg tega je treba tudi upoštevati dejstvo, da so v Sloveniji skoraj celotna državna infrastruktura in mediji v rokah ljudi, vzgojenih v vrednostnem sistemu prejšnjega režima. Vrednote in metode tega sistema nekateri sedaj poskušajo, zavestno ali nezavestno, uveljavljati v življenju mlade slovenske demokracije.

V tem ozračju se tu pa tam v domovini pojavlja otipljivo nerazpoloženje do demokratično usmerjene emigracije, zlasti ko ima ta krščanski predznak. Nekateri imajo povsem svojevrstno vrednotenje politične emigracije. Zanimiv primer navaja Danilo Slivnik v svoji knjigi Sto osamosvojitvenih dni (Ljubljana, 1991). Ko na strani 109 omenja dr. Ruplovo mnenje o domnevnem opiranju predsednika Peterleta predvsem na argentinske in

ameriške emigrante, pisec pravi, da je po mnenju slovenskega zunanjega ministra tako opiranje „nevzdržno, saj naj bi bili vsi emigranti politično in vrednostno zelo deformirani, kot taki pa neprimerni za to, da bi v tujini zastopali sodobno Slovenijo“. Zanimivo: taka črno-bela karakterizacija naj bi bila prišla iz kroga, ki se ima za najbolj demokratičnega in državnotvornega, torej za slovensko elito. Sodbo o tem prepuščamo bralcem.

Po izvolitvi prve pluralistične vlade je bilo v celotnem slovenskem svetu mnogo pričakovanj. Tudi med izseljenci. Vlada je ustanovila ministrstvo za Slovence po svetu, ki pa bo zaradi zasedbe in skromnih sredstev težko kos vsem problemom, ki so se nakopičili v petih desetletjih. Druga taka ustanova je Slovenska izseljenska matica (SIM). Tudi to financira slovenska vlada. SIM je šele po ustanovitvi prve svobodno izvoljene vlade bila pripravljena pretrgati popkovino, ki jo je vezala na udbovsko notranjo upravo. Čeprav ima ta ustanova že od decembra 1990 nov odbor in od zadnjega decembra tudi nov statut, vendarle ne bo mogla opravičiti svojega obstoja brez temeljite preusmeritve in načina dela. Vsa-komur, ki se ukvarja z izseljenskimi problemi, bi že vendar moralo biti jasno tole: vsak poizkus resnega in obojestransko koristnega povezovanja domovine z izseljenci bo obsojen na neuspeh, dokler ne bo izdelana objektivna in resna analiza stanja slovenskega izseljenstva, njegove dinamike, problemov in perspektiv. In še to: Uspešnost vsakega takega projekta bo odvisela od tega, v kolikor bodo pri njem sodelovali sposobni ljudje iz domovine in iz izseljenstva.

Ko se je slovenski parlament lotil priprave zakona o državljanstvu, je bilo pričakovati, da bodo bodisi izseljenci sami ali pa zgoraj omenjene organizacije v domovini mogli sodelovati v tem zakonodajnem procesu. To se je zgodilo le v omejenem obsegu. Vkljub pomanjkljivostim je ta zakon na videz do izseljencev prijazen. Po pripovedovanju rojakov pa dosedanje izkušnje kažejo na izseljencem nenaklonjeno razlago in izvajanje zakona. Upati je, da so to samo začetne težave in ne predstavljajo nove diskriminacije do izseljencev.

Nova slovenska ustava, sprejeta 23. decembra 1991, na izseljence ni pozabila. Peti člen med drugim pravi, da država „skrbi za avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah, za slovenske izseljence in zdomce

DEKOMUNIZACIJA

JURE VOMBERGAR

Ena prvih nalog nove demokratične vlade v Sloveniji (kakor tudi v ostali srednji in vzhodni Evropi) bi morala biti dosledna dekomunizacija po zgledu denacifikacije Nemčije po zlomu totalitarnega režima.

To ni revanšizem, ki pomeni povračanje enakega z enakim (hudega s hudim), maščevanje za poraz ali ponovna vojna.

Dekomunizacija pomeni:

- vse institucije, ki so bile izpostava totalitarnega komunističnega režima, morajo zamenjati nazive in statute ter jih prilagoditi demokratičnim razmeram;
- nihče ne bi smel ostati na vodilnem mestu v demokratični upravi, kdor je zasedal tako

mesto pod totalitarnim režimom. Naj se mu omogoči službo drugod;

- zamenjati se morajo imena mest, ulic, trgov, itd., ki nosijo imena vodilnih oseb komunistične revolucije, ter odpraviti tovrstni spomeniki;

- iz šolskih čitank in učbenikov mora izginiti boljševisko tolmačenje zgodovine.

Dejstvo, da se to še ni zgodilo, in se, kot kaže, še ne bo kmalu, bo pilo kri mladi slovenski demokraciji. Sanje bodo zamrle, zaupanje uplahnilo, resnica ostala okrnjena. V takem vzdušju bo slovenska družba zatavala v močvirje razočaranja, brezbržnosti in brezizhodnosti.

*Ker smo različni,
nas slepo posnemanje
oddaljuje
od naše lastne biti.*

*Kot osebe in kot narod
se moramo učiti
ob tujih zgledih,
pa iskati lastno pot.*

(Razmišljanje ob zmedri, Marko Kremžar)

ter pospešuje njihove stike z domovino". Zadnji odstavek tega člena se glasi: „Slovenci brez slovenskega državljanstva lahko uživajo v Sloveniji posebne pravice in ugodnosti. Vrsto in obseg teh pravic in ugodnosti določa zakon.“

Te ustavne izjave so nedvomno glasniki novega razmerja domovine do izseljencev. Pri oblikovanju tega novega razmerja, ki ga bo določal zakon, pa moramo biti udeleženi izseljenci. In to naravnost in brez posrednikov.

Bodimo realisti in strpni v presojanju razmer v domovini. Poskušajmo razumeti „otročke“ težave mlade demokracije v slovenski državi. Ta gre skozi tiste preobrazbe, ki so nujne po zlomu totalitarnega sistema.

Pred seboj imamo vrsto nujnih nalog. To velja za vse izseljence, predvsem pa za politično emigracijo. Na novo moramo oceniti sedanje stanje naše emigracije, nove perspektive, nove izzive, nevarnosti in možnosti. Sem sodijo naši odnosi do prisvojene domovine, do državljanstva, do bodočnosti posameznikov in skupnosti. Tega ni mogoče opraviti brez muke, saj se moramo vprašati o veljavnosti mnogih razmerij, ki smo jih sprejeli kot dane, ustaljene, brez možnosti sprememb. Tu ne gre za spreminjanje osnovnih resnic, ki so nas vzdrževale v tem polstoletju. Tu gre za osnovno eksistenčno vprašanje našega slovenstva v vseh dimenzijah: kako bomo temu mogli dati globljo vsebino in daljše življenje in to v povezavi s prvo svobodno slovensko državo v naši zgodovini; kako bomo naše vrednote prenašali na naše nove generacije; kako bomo naše vrednote slovenstva, krščanstva in demokracije posredovali slovenski domovini.

Na praktičnem področju se ponuja nešteto novih

možnosti. Mi sami moramo poiskati možnosti za gradnjo mostov do slovenske družbe v domovini. Na vseh ravneh. Če nas morda nekateri v domovini še vedno nočejo razumeti, vendarle imamo tam možne zagovornike.

Za gradnjo mostov je več načinov. Nekaj energije, ki je doslej šla v naše samohranjevanje, moremo usmeriti v povezavo emigracije po raznih kontinentih. Pri tem se vsiljuje ena misel, ki so jo v obratni smeri že pred davnim uresničili naši možje in žene, ki so iz Evrope vodili emigracijo, recimo v Argentino in Ameriko, v poznih štiridesetih in kasnejših letih. To so bile tako imenovane „slovenske pisarne“, skozi katere je tekkel tok slovenskih ljudi v nove države. Torej, zakaj ne bi imeli take „izseljenske pisarne“ v Sloveniji? To ne bi bila še ena vladna organizacija, to bi bilo „veleposlanštvo“ izseljencev v slovenski državi. Tu bi bil center za zbiranje informacij; to bi bil izseljenski „lobby“; bi bilo središče za posredovanje pri državljanskih, lastninskih in podobnih zadevah; tu bi dobili prvo usmeritev izseljenci pri vračanju v domovino; tu skozi bi šle iniciative za popravilo dolgotrajnih krivic in za odpravo cele vrste ovir, ki jih je prisluli režim ustvaril proti demokratičnim izseljencem; in še in še. Tako središče bi tudi moglo posredovati domovini v tujih okoljih pridobljeno znanje in izkušnje izseljencev.

Politična emigracija stoji pred petdeseto obletnico svojega obstoja. Ni se ji treba sramovati svojega izvora. Vseskozi je bila pokončna, slovenska in demokratična. Nikdar ji ni bilo treba spreminjati smeri, barve in pripadnosti. V tujini je dosegla lepe uspehe in se afirmirala. Kot taka bo mogla doprinesti svoj dosežek h gradnji svobodne in demokratične slovenske države.

Škof dr. Gregorij Rožman

*je imel med revolucijo jasno spoznanje in
pravo besedo*

LOJZE KUKOVICA

Ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Suštar je objavil v 1. št. (92) Sporočil slovenskih škofij, uradnem mesečnem glasilu Cerkve na Slovenskem, naslednje sporočilo:

Ustanavljam Komisijo za raziskavo procesov proti rajnemu ljubljanskemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu, pomožnemu škofu dr. Stanislavu Leniču in nadškofoma Antonu Vovku in dr. Jožetu Pogačniku.

Komisijo sestavljajo: prof. dr. Metod Benedik OFM Cap, prof. dr. France M. Dolinar, prof. Bogdan Kolar, prof. dr. Borut Košir, prof. dr. Janez Oražem in msgr. Franc Vrhunc.

Z zadovoljstvom smo brali sporočilo v uradnem listu slovenskih škofij, da je nadškof Suštar imenoval veččlansko komisijo za raziskavo procesov proti slovenskim škofom, ki jih je preganjal, obsojal in zapiral komunistični režim. Gre za škofa Rožmana, Leniča, Vovka in Pogačnika. Veseli smo, da bo slovenska Cerkev, zdaj v svobodi, skušala popraviti velike krivice, ki so jih morale pretrpeti te velike osebnosti naše slovenske Cerkve v polpretekli zgodovini. Tako se bo vsaj v neki meri popravila krivica, ki je toliko časa čakala na zadoščenje.

Posebej tudi upamo, da se bo dokončno razčistilo delovanje in se pred vso slovensko javnostjo opralo ime našega resničnega narodnega heroja škofa dr. Gregorija Rožmana. Nad nobeno cerkveno osebnostjo se komunistični režim ni tako zagrizeno maščevalno obnašal kot prav nad škofom Rožmanom. S komunističnega vidika sta ta mržnja in odpor do dr. Rožmana tudi razumljiva. Kajti prav škof Rožman je bil tisti, ki je svojemu vernemu ljudstu in tudi vsem drugim, ki so ga bili voljni poslušati, jasno in odločno začel razkrinkavati pravi obraz in resnične namene „Osvobodilne fronte“. Vedel je in to je Slovencem oznanjal — prilično ali neprilično, kot pravi sv. Pavel —, da je slovenska komunistična partija pod krinko osvobodilnega boja izpod okupatorja začela neizprosno boj za politično oblast nad našim narodom.

Preprosto ljudstvo in zastopniki našega političnega življenja so se v tistih usodnih časih obračali na škofa Rožmana in pri njem iskali svéta in

jasne besede, kaj storiti. Škof Rožman, ki ni imel najmanjših osebnih ambicij, je po svojih močeh, gnan od najbolj iskrene ljubezni do svojega naroda, prevzel nase težko poslanstvo in pomagal reševati težki položaj Slovencev, ki so se nahajali med dvema

sovražnikoma. Kot zaveden Slovenec je seveda odklanjal vsako paktiranje z okupatorjem, vedel pa je tudi, da je vsak direkten odpor proti njemu brezizgleden. Zato je kot večina naroda tudi on sodil, da je treba s čim manjšimi žrtvami poskušati preživeti čas sovražne okupacije. Silovito pa je

tudi zavračal in obsojal poskus komunistične stranke, ki je predstavljala le minimalni del naroda, da bi izrabila stisko naroda in začela boj za dosego politične oblasti. Vedel je in je to tudi jasno oznanjal, da se za geslom osvoboditvenega boja skriva edini pravi namen komunistične stranke, namen priti do oblasti in s tem začeti boljševiško preobrazbo slovenskega naroda. Vedel je, da bi bilo s tem na Slovenskem konec vsake politične svobode, da bi se iz našega naroda skušala z najbolj brezobzirnimi sredstvi iztrgati vera kot „opij ljudstva“ in bi se odvzele človeku tudi druge osnovne pravice.

Škof Rožman je poznal papeško okrožnico Divini Redemptoris o brezbožnem komunizmu in je tudi vedel, kako strahotne žrtve in trpljenje je že povzročal komunistični režim v Sovjetski zvezi. Poučen po vsem tem ni mogel storiti drugega, kot da je svaril Slovence, naj ne nasedejo komunističnim lažem, naj branijo svojo zemljo pred boljševizacijo, naj se ne dajo varati zapeljivim glasovom tako imenovanega „osvobodilnega boja“. Uvidel je, da tedaj ni bilo mogoče storiti drugega kot sprejeti začasno, česar nismo mogli spremeniti. Vedel je, kot je vedel vsak Slovenec, da okupator ne bo ostal za zmeraj na naši zemlji, da so mu šteti dnevi. Po drugi strani pa je vedel, da bi se enkrat ustaljeni komunistični režim ne umaknil več. In da bo razdejanje, ki bi ga komunizem prizadel narodu v njegovih najvišjih vrednotah, veri, morali in svobodi, neprimerno večje kot pa začasna okupacija Nemcev in Italijanov.

Velika osebnost je bil škof Rožman, zvesti pastir izročene mu črede. Ni mu bilo za plačilo in priznanje na tem svetu. Delal je dobro na tihem in v javnosti, plačila je pričakoval v večnosti. Pregloboko je živel svojo vero, da bi se česa nadéjal na tem svetu. Zato ga verjetno ne bi presenetilo niti dejstvo, da še danes, že po doseženi svobodi, v njegovi in naši domovini stoje spomeniki, se imenujejo ulice, ceste in parki ter premnogo javnih ustanov na čast tistim, ki so zakrivali množične pomore nedolžnih ljudi, katerih grobišča šele danes smemo odkrivati. Množičnim morilcem spomeniki, poimenovanje cest in javnih ustanov, škofu Rožmanu pa do pred kratkim sramotni steber za nikdar zagrešeno dejanje! Če človek ne bi veroval v Boga in njegovo pravičnost, bi ob takšnih krivicah vendarle instinktivno začel verovati v neko drugačno dokončno Pravičnost.

Papež Janez Pavel II. in

RAZPAD KOMUNIZMA

Pisatelj Alojz Rebula je v božični številki Družine (49-50/91) objavil članek z naslovom *Od bombe do bombice*, v katerem poudarja vlogo Janeza Pavla II. pri sesutju komunizma po svetu in tudi v Sloveniji.

OD BOMBE DO BOMBICE

»Ko bi vi morali povedati bistveno o sesutju komunističnega totalitarizma, kaj bi rekli?«

Tako se je glasilo eno od vprašanj, postavljenih v nekem intervjuju znanemu italijanskemu publicistu Barbieliniju Amidelu. Mož, kolikor vem, katoličan, a če je bil pred časom glavni urednik vodilnega italijanskega (bolj liberalnega kot katoliškega) dnevnika *Il Corriere della Sera*, nikakor ne more spadati med kakšne zagrizene desničarje.

Odgovoril je takole:

»Ko bi čez dvajset let moral svojemu malemu nečaku povedati, zakaj se je (komunizem) sesul, bi rekel, da se je pač zgodilo nekaj neverjetnega. Svet Vzhoda je verjel, da posameznik ne velja skoraj nič, da je posameznik proizvod družbenih, zgodovinskih dejstev in da se torej zgodovina ne dela s posamezniki, ampak z velikimi spopadajočimi se silami in da bo na koncu proletarski razred zmagal. Potem se je zgodilo, da je bil človek iz tistega sveta — znamenja časov — izbran na čelo Cerkve, nečesa, čemur je komunizem zmerom nasprotoval. Ta človek je proti vsakemu zgodovinskemu razlogu (...) verjel v zmago resnice in nastopil v imenu resnice. Neki val je zapljuskal prav iz Poljske, s papeževih potovanj, in butnil ob sistem, ki se je izkazal za lažnega. Bil je gospodarski propad, bila je ugotovitev, da ga ni mogoče več prenašati: komunisti so vedeli, da je njihov bog mrtev. Voditelji komunizma niso bili več komunisti in so se znašli pred versko renesanso, ki so jo imeli za popolnoma nemogočo. Toda da se je sesul komunizem, zato je bilo treba nekega Papeža (v italijansčini z veliko začetnico).«

To misel — o vlogi Janeza Pavla II. pri sesutju komunizma — velja podčrtati tudi v slovenskem prostoru. Ta prostor namreč zaradi svoje majhnosti — ne toliko zemljepisne kot psihološke — rad izkivlja perspektive. Tako je

na primer zaznati težnjo, da bi se v slovenski javnosti uveljavilo mnenje, da so slovenskemu komunizmu napravili konec Kučanovi komunisti.

Dejansko bi bilo komunizma konec pod Triglavom, tudi če bi bilo tistih 80.000 partijcev (moj Bog, koliko divizij je to?) iz granita (dejansko je šlo v veliki večini za komuniste iz mehke »krušne« snovi). Neusmiljeno bi jih bil odplaknil veliki val iz Poljske, kakor je odplaknil druge partije Vzhoda. To se pravi, da je bil tudi na začetku sesutja na Slovenskem dejansko Janez Pavel II. In za njim je bilo dolgo nič in potem spet nič in šele potem so prišli Kučanovi komunisti z željo, da bi nekaj »prenavljali« tam, kjer je bilo treba ne prenavljati, ampak samo razsaditi.

Slovenska partija je imela 40 let časa, da bi pokazala kaj »preno-

viteljskega«. Recimo v odnosu do Cerkve (ki ji je ostajala do konca nasprotnik št. 1), do svojih bivših soborcev krščanskih socialistov (nad katerimi je Udba prav po pasje bdela), do slovenske narodne tradicije (a škof Jeglič, dejansko ustanovitelj slovenske gimnazijske izobrazbe, ni bil vreden imena ulice v tisti Ljubljani, ki je bila sicer polna Hošiminhov in Fičufjev), do narodne kulture (a kaj je bilo s slovenščino po slovenskih solah?). Negibna je ždela v svojem stalinističnem kalupu s svojimi Popiti in Ribičiči, svojo udbovsko mrežo, razpredeno do vsake hiše, s svojimi gumijastimi kulturniki, uporabnimi za vsak pogrom. Koliko disidentov je ta partija dala iz sebe v svojem 40-letnem oblastvenem življenju? Kje je kakšen vidnejši komunist protestiral proti Kočevskemu Rogu, proti Golemu otoku, proti pogromom na Kocbeka, proti raznarodovanju slovenskega imenoslovja, proti protinarodni politiki v zamejstvu? Je Partija v vseh teh letih zmogla več kot eno veliko človeško vest, ki bi ji narod s spoštovanjem prisluhnil?

Zato pustimo dejstva lepo tam, kjer so, za večnost. Zakaj dejstva ostajajo kljub vsem poznejšim skesanostim in prelevitvam dejstva.

Dan po izvolitvi Janeza Pavla II. sem bral v nekem časopisu mnenje, da »novi papež utegne postati atomska bomba za komunizem«. Da je komunizem v svojem demonskem posluhu za oblast to nevarnost zavohal, dokazuje atentat, do katerega je prišlo na Trgu sv. Petra: atentat, glede katerega vsa logika govori za to, da je bil plačan z rublji. Andropov je pač posegel po klasičnem sredstvu te ideologije. Najel je likvidatorja, kakor ga je med revolucijo Kardelj najel za Ehrlicha, le da se njemu račun ni iztek, kakor se je Kardelju...

Ob oni »atomske bombi« — ob enkratni duhovni sili Janeza Pavla II. — je pač mogel biti eksploziv slovenskih »subjektivnih sil« le bombica, še ne vem, koliko »pasja«. ●

PROBLEM JE VERA

NEKAJ ZA UVOD

Oba, delegat dr. Alojzij Starc in podpisani, sva nekdanja zavodarja in dijaka Škofjske klasične gimnazije. Nisva sicer sošolca, pač pa znanca že 50 let. Poznava se še iz polkrožne stavbe Baragovega semenišča v Ljubljani, kamor so se zatekli med zadnjo svetovno vojno ostanki šentviških Škofjovih zavodov po nacističnem pregonu ob nemški okupaciji Gorenjske.

Iz tistih dijaških let imam še živo v spominu nekatere verske dijaške shode v ljubljanski stolnici. Vtis, ki ga je tedaj name naredila množica verne študirajoče mladine na teh prireditvah, je bil izreden, nepozaben. Iz radovednosti sem vprašal prelata dr. Starca, če je te prireditve tudi on doživljal na podoben način.

ODG.: Tista srečanja dijaštva v ljubljanski stolnici so bile verske prireditve v najglobljem pomenu besede. Nikoli ne bom pozabil shoda dijaških Marijinih kongregacij na praznik Brezmadežne, 8. decembra 1942. Takrat je stal poleg mene mlad fant, ki je pel tako navdušeno, da sem postal pozoren nanj. Nisem ga poznal. Tri tedne po tistem sem pa zvedel, kdo je bil in kaj se je zgodilo z njim. Ko je šel za božične praznike iz Ljubljane, kjer je študiral, v domačo vas na Dolenjskem na počitnice, so ga ugrabili partizani in ga po hudem mučenju umorili. Bil je dvajsetletni Lojze Grozde.

VPR.: Prav to sem hotel reči. Po mojem mnenju je bilo v tisti množici vernih dijakov precej kasnejših mučencev. Nekateri so bili mučeni ali umorjeni med revolucijo, še več pa gotovo v letu 1945. Morda je bilo zaradi teh gorečih mladcev in mladenk tedaj v stolnici takšno izredno vzdušje, kakršnega nisem doživel nikjer drugje. Kaj se ti zdi?

ODG.: Čisto mogoče.

VPR.: Zanima me, kaj boš dejal na

to, kar je napisal znan laik v Ljubljani v neki knjižici, ko je komentiral iste dijaške prireditve, kot midva v gornjem odstavku. Dovolj, da ti preberem odstavek s strani 76 omenjene knjižice, kjer navaja avtor različne oblike nesposodnega vedenja do vere.

Pravilno omenja vero na ustih, na zunaj; štacunarsko vero. tj. vero z računom, zaradi koristi; farizejsko vero, vsiljivo vero, svetohlinsko, pobožnjakarsko vero. Nato pa pride na dan z naslednjim primerom kampanjske, triumfalistične vere: „Sredi vojne se je množica slovenske dijaške študentske mladine posvetila Srcu Jezusovemu. Odločno so prisegli, da bodo povsod in za zmeraj krepostni, stoodstotni katoličani, zvesti idealom katoliške vere in neomajno vdani Cerkvi. „Slovenec“, 25. oktobra 1941, 2. junija 1943. — Kje so tisti katoliški izobraženci, umetniki itd.?”

Kaj bi odgovoril temu gospodu?

ODG.: Da se zdi, kakor da ne ve nič in ne razume nič, kot da ne bi tedaj

zivel v Sloveniji. Kakor da ne ve za Grozdeta ne za Kiklja ne za Župca ne za Pavšiča ne za druge znane žrtve brezbožnega komunizma iz študentskih vrst, o katerih so pisali vsi časopisi v tistem času. Niti na misel mu ne pride, da bi se vprašal, če mnogi od tistih, ki so se polni zaupanja posvečali Srcu Jezusovemu, ne leže pobiti v Rogu, Teharjah in drugod. Tudi ne ve, da smo mnogi morali v svet, če smo hoteli ostati živi. Lahko bi končno vedel, da so tisti, ki so ostali v „osvobojeni“ domovini, morali v katakombe, če so hoteli preživeti. Škoda, da gospod ni bral ničesar, kar je bilo v zadnjih desetletjih objavljenega v zdomstvu, tako bi morda spoznal vsaj na podlagi nekaterih primerov, kaj so ti nekdanji študentje prestali za svojo vero!

Pa tudi sicer ne bi avtor smel obsojati in dvomiti nad odkritosrčno vero mladih, katerih ni poznal. Le Bog vidi v srce in pozna našo vero.

VPR.: Knjižice sploh ne bi omenjal, če bi bila izšla v zasebni, avtorjevi režiji. Osupnil sem, ko sem videl, da jo je še leta 1989 izdal KATEHETSKI CENTER, Ljubljana. Kaj se ti zdi?

ODG.: Človek skoraj ne bi mogel verjeti, da je to res. Kakšno nepoznaje preteklosti in kakšna škoda! Kristjan bi moral poznati vsaj tiste mučence, ki so njegovega rodu in ki so del občestva, v katerem se giblje in živi on sam.

38 LET V SLUŽBI ARGENTINSKIH SLOVENCEV

VPR.: Kdaj se ti je prvič utrnila misel na duhovniški poklic?

ODG.: Ko sem sedemleten stal ob postelji umirajoče mame.

VPR.: Kje si se prvič srečal z gospodom Oreharjem?

ODG.: Profesorja Antona Oreharja sem prvič videl v ljubljanski stolnici. Potem sva se srečala že v begunstvu. Najprej v Beljaku, nato pa v taboriščih Monigo pri Trevisu, Servigliano in Senigallia. Vsa begunska leta me je učil verouk. Bil je rojen profesor. Z njim sem se nekajkrat tudi posvetoval glede poklica. Navduševal me je in mi zaupal: „Če bi se moral še enkrat odločiti za poklic, bi še z večjim veseljem izbral duhovniškega.“

VPR.: Torej je tudi on vplival nate, ko si se odločal?

ODG.: Brez dvoma je imel msgr. Orehar odločilen vpliv pri tem. Prepričan sem, da me še vedno spremlja s svojo priprošnjo pri Bogu.

VPR.: Kdaj si vstopil v slovensko dušno pastirstvo?

ODG.: Takoj po mašniškem posvečenju 29. novembra 1953, po njegovi želji.

VPR.: Torej že več kot 38 let deluješ med Slovenci v Argentini?

ODG.: Tako je.

VPR.: Kaj je bilo tvoje prvo delo?

ODG.: Prva leta sem pomagal, kjer je bilo treba. Leta 1958, po smrti duhovnega svetnika Karla Škulja, sem prevzel dušno pastirstvo v sanmartinskem okraju in ga vodil do leta 1960. Naslednje leto sem začel z dušnopastirskim delom med rojaki, ki so prišli v Argentino med obema vojnama, zlasti med leti 1924 in 1929. To delo sem vršil dobrih sedem let, dokler

ga ni prevzel g. Jože Škerbec, ki ga vrši še danes.

VPR.: In potem?

ODG.: Po smrti Janeza Kalana, dušnega pastirja v Ramos Mejiji, leta 1967, sem poldrugo leto skrbel za ta okraj. Leta 1969 pa sem zaradi bolezni Janka Mernika prevzel odgovornost za okraj San Justo. To delo sem opravljal skoraj 20 let. Ob drugih službah sem istočasno skozi 14 let urejal „Duhovno življenje“. Vsa leta sem poučeval v naših šolah in deloval v raznih organizacijah. Že 33. leto pa tudi urejam in skrbim za tednik „Oznanilo“.

VPR.: Od leta 1986, po smrti msgr. Antona Oreharja, imaš še večjo odgovornost. Saj si postal delegat Slovenskega dušnega pastirstva.

ODG.: Da, na predlog Slovenske škofovske konference me je imenovala Argentinska konferenca na to mesto. Kot tak imam skrb za vse naše dušnopastirsko delo, posebej pa še skrb za cerkev Marije Pomagaj, za Slovensko hišo, za izhajanje verskega tiska...

O SLOVENSKE CERKVI V ARGENTINI

VPR.: Kaj je Slovensko dušno pastirstvo v Argentini in kako deluje?

ODG.: Je cerkvena ustanova, h kateri spadajo vsi verniki slovenskega rodu v Argentini, ki to žele. Zaradi daljav in uspešnejšega dela pa je razdeljeno na manjša občestva, ki so v nekem oziru „misije“ ali osebne

Namen Apostolstva molitve

ZA MAREC

Splošni: Da bi bili pastirji Cerkve modri učitelji molitve za vernike.

Misijonski: Da bi laični katehisti, v vedno naraščajočem številu in z ustrežno usposobljenostjo in osebno vzgojo, sodelovali pri novi evangelizaciji.

ZA APRIL

Splošni: Za porast, v sodobnih razmerah, duhovniških, redovniških in apostolskih poklicev.

Misijonski: Da bi velikonočna skrivnost navajala kristjane k iskanju edinosti in ugodno vplivala na dialog in sodelovaje vseh verstev.

župnije. Takšna občestva se zbirajo: v Buenos Airesu in cerkvi Marije Pomagaj in cerkvi sv. Rafaela in Svetogorske Kraljice; v buenosaireškem predmestju pa po slovenskih središčih: Slovenska vas v Lanusu, Carapachay, Castelar, Ramos Mejía, San Justo, San Martín in Berazategui; in v notranjosti države po krajih, kot npr.: Mendoza, Bariloče, Mar del Plata, Miramar, San Luis, Villa Mercedes, Córdoba, Rosario in Tucumán.

VPR.: Ali slovensko versko občestvo v Argentini številčno raste ali upada? Je več rojstev ali več smrti?

ODG.: Točnega odgovora na to ne morem dati. Ne manjka primerov, ko ne vzemo ne za rojstva in ne za smrti. Upam, da teh primerov ni veliko. Vse tozadevne novice objavljamo v „Oznanilu“, tedenskem glasilu našega dušnega pastirstva, katerega rojstni dan je 31. avgust 1949.

Po „Oznanilu“ in še prej „Duhovnem življenju“ je bilo od leta 1948 pa do 1. januarja 1992 krščenih med nami 2650 otrok. To številko moremo zokrožiti in reči, da je bilo krščenih okrog 3000 otrok, ki so po očetu in materi ali pa vsaj po enem slovenskega rodu.

Smrti pa je bilo od leta 1948 pa do konca leta 1991 po „Oznanilu“ 1846, kar bo v resnici okrog 2000.

Največ krstov je bilo leta 1955 in sicer 87, leta 1957 pa 86. V letih 1961 in 1988 jih je bilo 81. Lani pa smo jih imeli 78.

Smrt je najbolj žela leta 1988. Bilo je 85 smrtnih primerov. Lansko leto jih je bilo 66. Prva leta je bilo malo

Vincencijeva nedelja, 29. septembra 1991 v cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani. Lazarist Toni Burja iz Slovenske vasi v Lanusu med obredom, pri katerem je prejel red diakonata.

KJE JE KAJ

<i>Nekaj razmisljanj o skupni slovenski bodočnosti -</i>	
<i>Jože M. Bernik</i>	65
<i>Dekomunizacija - Jure Vombergar</i>	66
<i>Škof dr. Gregorij Rožman -</i>	
<i>Lojze Kukovica</i>	67
<i>Papež Janez Pavel II. in razpad komunizma - Alojz Rebula (po Družini)</i>	68
<i>Problem je vera (Intervju Staneta Snoja z delegatom A. Starcem)</i>	69
<i>Namen Apostolstva molitve</i>	70
<i>Ustava z rano</i>	72
<i>Glavni svetniki v marcu in aprilu</i>	73
<i>Postni čas</i>	74
<i>Naj nas Duh popelje v puščavo - Rafko Vodeb</i>	75
<i>„Kdo nam bo odvalil kamen?“ - Jožef Kvas, pomožni škof</i>	78
<i>Zarja velikonočnega jutra (Pesem)</i>	79
<i>„Potrpi malo!“</i>	79
<i>Velikonočna molitev - Alojz Rebula</i>	79
<i>Vstal je, aleluja! - Rafko Vodeb</i>	80
<i>Jezus naš je vstal od smrti</i>	81
<i>Koncil nam govori: Kristus vedno pri svoji Cerkvi</i>	82
<i>En košček potice, en košček molitve, en košček teologije - Vladimir Kos</i>	82
<i>Upanje in spoved - Štefan Steiner</i>	83
<i>Kakšno pomoč sem dolžan nuditi bližnjemu v telesni potrebi - Štefan Steiner</i>	85
<i>Izpovedna molitev - Janko Koncilija, DJ</i>	86
<i>Pogled na vsakdanjost - A. Quarracino - M. K.</i>	86
<i>Uvod v Matejev evangelij - France Rozman</i>	87
<i>Kakšna zakonca sva? - Vital Vider</i>	88
<i>Čistost, mladina in kultura - Kardinal A. Quarracino</i>	89
<i>Zakon - zakrament - Vital Vider</i>	90
<i>Odpusti mi, Nataša! - Sergij Kurdakov</i>	91
<i>Devet let v rdečem raju - Vera Remec Debeljakova</i>	94
<i>Uvoženo iz Slovenije</i>	96
<i>Malo za šalo</i>	96

„Oznanilu“ je bilo od leta 1948 pa do konca leta 1991 objavljenih 1230 porok. Največ jih je bilo leta 1989 in sicer 46, nato leta 1974 — 44, leta 1951 — 43. Lansko leto je bilo 39 porok.

Prva leta so močno prevladovali slovenski zakoni. Zadnja leta pa so bili v takšnem razmerju: Leta 1991 je bilo od 39 zakonov 17 slovenskih; leta 1990 26 zakonov, od teh 13 slovenskih; leta 1989 od 46 zakonov 17 slovenskih.

Število porok bi moralo biti višje kot je. Zdi se mi, da tudi v Argentino prihaja bojazen pred odgovornostjo zakonskega življenja. Tudi med nami si nekateri ustvarjajo izvenzakonske skupnosti. So pa tudi fantje in še v večjem številu dekleta, ki si ne morejo uresničiti svojega življenjskega ideala: ustvariti si srečen, veren in narodno zaveden zakon. Smo pač majhna in včasih še premalo povezana skupnost.

***

VPR.: Dušne pastirje, ki obiskujete naše bolnike in ostarele po domovih, jim nosite Gospoda ob nedeljah, praznikih, na prve petke in ob drugih življenjskih momentih, verniki vidimo in vam izrekamo vse priznanje. Ceni mo in poznamo vaš način dela po Domovih, v šolah, ob tedenskih mašah po slovenskih središčih. Kako pa potekajo npr. tvoji letni obiski rojakov v Rosariju, v Córdoba in drugod v no-tranjosti, kjer je povezanost med njimi manjša? Kje in kako se srečaš z njimi?

ODG.: K sv. maši povabim vse tiste, ki se je morejo in hočejo udele-

ziti. Potem pa skušam obiskati vse bolne in ostarele na njihovih domovih in jim tam nuditi duhovno pomoč.

VPR.: S kakšnim uspehom?

ODG.: Z redko izjemo skoraj vsi prejmejo sv. zakramente. Nekateri po dolgih petdesetih, šestdesetih letih.

VPR.: Kako naši ljudje umirajo?

ODG.: V glavnem zelo lepo pripravljani. Tako lepo, da so nam lahko v zgled. Mislim, da so v večnosti naši priprošnjiki.

VPR.: Ali se je res zgodilo, da si kdaj rojaka ob slučajnem srečanju povabil k spovedi, da sta jo kar na cesti opravila — dan kasneje ali dva je pa dotični umrl?

ODG.: Res. In ne samo enkrat. Nekoč sem se npr. srečal s primorskim rojakom iz Paternala. Medtem ko sva se pozdravila in govorila o tem in onem, sem opazil, da mora biti precej slabega zdravja. Ponudil sem mu, da ga spovem, če želi, in da lahko kar tam, kjer sva, opraviva. Sprejel je in tako se je zgodilo: kar tam na pločniku. Ta rojak je izkoristil zadnjo priložnost, ki mu jo je dal Bog dal v življenju: nekaj dni po tistem je umrl.

VPR.: Ali dušni pastirji kaj čutite pomoč, ki vam jo nudimo laiki?

ODG.: Laiška pomoč je dveh vrst: materialna, ko laiki darujejo svoj čas, delo, sposobnosti, in duhovna, kadar molijo za naše delo. Hvaležen sem tistim, ki toden za tednom pripravljajo prostore in vse potrebno za sv. maše; vsem, ki skrbe, da tako lepo potekajo naše številne verske slovesnosti in tudi druge prireditve;

Toni Burja deluje tudi med bolniki. Po slovesnosti so ga pozdravili pred cerkvijo in z njim delili vesele trenutke. V duhovnika bo predvidoma posvečen 29. junija 1992.

smrti. Letne številke so neprestano rastle. Leta 1950 jih je bilo 5, leta 1955 18, leta 1960 22, leta 1965 40, leta 1970 52, leta 1975 53, leta 1980 58, leta 1985 70, leta 1990 pa 68.

Po teh številkah bi moralo slovensko občestvo stalno rasti. Zlasti še zato, ker smrtni primeri vključujejo rojake, ki so prišli med obema vojnoma. Resnica pa bo malo drugačna, nekateri rojaki so se namreč oddaljili od naše skupnosti.

VPR.: Kako pa je s porokami? Je kaj zakonskih ločitev?

ODG.: Tudi glede porok ni točnih podatkov. Še manj vemo o ločitvah. V

Ustava z rano

Dne 23. decembra 1991 je slovenski parlament sprejel novo ustavo Republike Slovenije; sprejel jo je z veliko večino, le nekaj glasov je bilo proti, nekaj se jih je pa vzdržalo. Ob splošnem navdušenju, da je eno leto po plebiscitu Slovenija dobila svojo ustavo, je vendar predsednik vlade Lojze Peterle dejal: „Toda ostala je rana.“ Ostal je sporni člen 55, ki se glasi: „Odločanje o rojstvu svojih otrok je svobodno. Država zagotavlja možnosti za uresničevanje te svoboščine in ustvarja razmere, ki omogočajo staršem, da se odločajo za rojstva svojih otrok.“ S tem členom je ustavno dovoljen splav, kar je v nebo vpijoča krivica proti nerojenim otrokom in sramota za slovenski narod. Verni poslanci so se do zadnjega prizadevali, da bi odstranili ta madež iz ustave, pa so jih množično preglasovali laicistični poslanci. Člen 55 v ustavi ne dela časti mladi Republiki Sloveniji, ampak ostaja njen madež in rana.

vsem, ki pomagajo nositi težo vzdrževanja Slovenske hiše in cerkve; ki širijo in raznašajo naš verski tisk, ki iščejo sredstev zanj, vsem, ki v njem oglašajo, vsem, ki vanj pišejo; vsem, ki kot odborniki verskih, dobroteljskih ali drugih organizacij sodelujejo pri ohranjanju slovenskega verskega občestva; vsem učiteljicam in učiteljem naših šol; vsem, pri katerih naletim na razumevanje in plemenit odziv v kakršnihkoli zadevah...

Zahvala pa tudi tistim, ki nam, dušnim pastirjem, pomagajo s svojo molitvijo. Ob tem bi rad opozoril na Živi rožni venec (ŽRV), v katerem je včlanjenih doslej 560 žena in deklet ter 100 moških naše skupnosti. Izredno sem vesel vseh teh „prostovoljcev“, ki si, na eni strani svesti potreb, po drugi strani pa moči molitve, dnevno vzamejo pet minut časa in molijo, da bi Bog blagoslovil vse naše delo. Naj porabim to priložnost, da prijazno povabim vse tiste rojake, ki še niso včlanjeni v ŽRV, da se vpišejo vanj. Še posebej pa bi rad navdušil za to občestveno molitev tudi naše nove generacije, fante in dekleta, med katerimi je še malo članov.

VPR.: Kakšno dolžnost ima član ŽRV in za katere namene moli?

ODG.: Ko član pristopi k ŽRV, se obveže, da bo vsak dan zmolil določeno

desetko rožnega venca poleg svojih običajnih molitev. To je njegova edina obljuba. Rekel sem, da moli vsak član vsak dan isto, določeno desetko. Tako mu pride ta molitev nekako v dnevni red. Če vsak dnevno zmolji „svojo“ desetko, pomeni, da 650 vpisanih članov dnevno skupaj zmolji 130 celih rožnih vencev. Vsak dušni pastir bi bil več kot vesel takšne duhovne pomoči. Nameni, za katere molijo člani ŽRV, so pa tile: za blagoslov delu naših dušnih pastirjev, za vse potrebe slovenske skupnosti v Argentini, za blagor Slovenije, Argentine in vse Cerkve.

VERA MED MLAJŠO GENERACIJO

VPR.: Kako je z vero med našo mladino?

ODG.: Biti kristjan v sodobnem svetu ni lahko, vendar je kljub temu razmeroma veliko globoko vernih fantov in deklet. Bojim pa se, da so mnogi mladi rojaki vero izgubili, da jim pomeni zelo malo ali nič. Ne gre za razumske razloge proti veri, ampak za praktični materializem, za popuščanje pred pritiskom mišljenja mase... Moralna razpuščenost, ki jo širijo družbena občila, govornica in pisana, je dobila nad današnjo družbo takšen vpliv, da so šole in učni zavodi

bolj kraj, kjer se mladina kvari, kot pa vzgaja in pripravlja na življenje. V pomehkuženi in s seksom prepojeni družbi je nevhvaležen posel govoriti o krščanski moralni. Zato pa so verni morda bolj prekaljeni in velikodušni. Enim in drugim moramo nuditi vso možno pomoč, v molitvi, besedi in zgledu.

VPR.: Še zadnje vprašanje. Kaj bi spričo takšnega stanja rekel vsem mladim?

ODG.: Mladim in starim, učenim in preprostim, zdravim in bolnim rečem to, kar reče sv. oče ali pa vsak katoliški duhovnik:

1. Ubog vsak rojak, kdor zapusti Jezusa Kristusa! Ne samo zaradi srečne ali nesrečne večnosti, ki bo odvisna od tega, kako bo sleherni od nas opravil z Njim, ko se bomo srečali... Ne. Jezus Kristus Bog in človek je Luč, je Pot, je Resnica, ki nas uči, kako živeti, da bomo srečni tudi na tej zemlji!

2. Vera ni samo za otroke do prvega sv. obhajila. Še bolj jo potrebujejo mladi fantje in dekleta, moške in žene, če hočejo biti srečni.

3. Za vero je treba imeti srce ter si vzeti čas. Vera je velika milost in kot tako jo je treba varovati, gojiti, poglobljati in posredovati tudi bližnjim.

Stane Snoj

MAREC

APRIL

Glavni svetniki

V MARCU

4. MAREC: SV. KAZIMIR

Sv. Kazimir (1458-1484), sin poljskega kralja Kazimira IV., se je odlikoval v pobožnosti in srčni dobroti. Poljakom in Litvancem je posebni zavetnik. Umrli je v Vilni star 26 let.

7. MAREC: SV. PERPETUA IN FELICITA, MUČENKI

Sv. Perpetua in Felicita (+ 203) sta umrli z drugimi kristjani pod vladjo rimskega cesarja Septimija Severa 7. marca 203. leta mučeniške smrti v Kartagini v Severni Afriki. O njunem mučeništvu — bili sta vrženi divjim zverem — je ohranjeno zelo podrobno poročilo.

8. MAREC: SV. JANEZ OD BOGA, USTANOVITELJ USMILJENIH BRATOV

Sv. Janez od Boga (1495-1550) je bil Portugalec in je po spreobrnitvi v Granadi (Španija) ustanovil za tiste čase zelo napredno bolnišnico in velja tudi za ustanovitelja reda usmiljenih bratov. Je zavetnik bolnikov in bolniških strežnikov.

9. MAREC: SV. FRANČIŠKA RIMSKA, REDOVNICA

Sv. Frančiška (1384-1440) je bila zgledna mati treh otrok in je kot vdova vodila družbo žená, ki so se posvečale ljubezni do bližnjega.

17. MAREC: SV. PATRIK, ŠKOF

Sv. Patrik ali Patricij (ok. 385-461) je s premišljenim in vztrajnim delom pokristjaniel vse irsko ljudstvo in mu dal trdno cerkveno organizacijo.

18. MAREC: SV. CIRIL JERUZALEMSKI, ŠKOF IN CERKVENI UČITELJ

Sv. Ciril (315-368) je deloval kot odličn

govornik v Jeruzalemu, ko so po naročilu cesarja Konstantina tam zidali baziliko božjega groba. Kot jeruzalemski škof je bil deležen velikega trpljenja in 18 let pregnanstva, ker je branil čistost vere nasproti arijanski zmoti.

19. MAREC: SV. JOŽEF, MOŽ DEVICE MARIJE

Poseben praznik v počastitev sv. Jožefa je bil ponekod v Cerkvi na Zahodu že od 10. stoletja, leta 1621 pa so ga vstavili tudi v rimski bogoslužni koledar.

23. MAREC: SV. TURIBIJ IZ MOGROVEJA, ŠKOF

Sv. Turibij (ok. 1538-1606) iz Mogroveja v Španiji je kot španski izseljenec 1579 postal nadškof v Limi v državi Perú. Z vnetim delovjem je položil duhovne temelje cerkvenemu življenju v Južni Ameriki.

25. MAREC: GOSPODOVO OZNANJENJE

Praznik Gospodovega oznanjenja Mariji, ki je znanilec prihodnjega božiča, se je najprej obhajal na Vzhodu, v 7. stoletju pa tudi že v Rimu.

31. MAREC: SV. MODEST, ŠKOF PRI GOSPE SVETI

Sv. Modest (+ verj. 763) je ok. 757 prišel kot namestnik salzburškega škofa sv. Virgila na prošnjo slovenskega kneza Hotimira v Karantanijo. S svojo svetniško osebnostno je utrdil med našimi predniki vero v Kristusa, jim posvetil prvo Marijino cerkev in nato še več drugih cerkva. Po izročilu je umrl pri Gospe Sveti na Koroškem, kjer je tudi njegov grob.

V APRILU

2. APRILA: SV. FRANČIŠEK PAOLSKI, PUŠČAVNIK

Sv. Frančišek iz Páole v Kalabriji (1416-1507) je ustanovil družbo puščavnikov, iz katere se je razvil red „najmanjših bratov“.

4. APRILA: SV. IZIDOR, ŠKOF IN CERKVENI UČITELJ

Sv. Izidor (ok. 560-636) je okrog leta 600 postal nadškof v Sevilji v Španiji. Z vnetim dušnopastirskim delom in veliko učenostjo je odločilno vplival na razvoj in vzgojo duhovnikov in na sklepe škofovskih konferenc tistega časa v Španiji.

5. APRIL: SV. VINCENCIJ FERRER, DUHOVNIK

Sv. Vincencij Ferrer (1350-1419) iz Valencije v Španiji je kot dominikanec pridigal po Španiji, Franciji in Italiji in velja za enega največjih spokornih pridigarjev v začetku 15. stoletja.

7. APRIL: SV. JANEZ KRSTNIK DE LA SALLE, DUHOVNIK, USTANOVITELJ ŠOLSKIH BRATOV

Sv. Janez Krstnik de la Salle (1651-1719) iz Reimsa v Franciji je ustanovil redovno družino učiteljev, tako imenovanih šolskih bratov.

POSTNI ČAS

- 4. marca bo pepelnična sreda in začetek posta
- Kako naj preživimo postni čas, da bo za nas res čas duhovne priprave na veliko noč?

Za vsako veliko reč potrebujemo pripravo. Ker je velika noč najpomembnejši praznik in je v njej obsežena vsa skrivnost odrešenja, se nanjo pripravljamo s štiridesetdnevni postom. Post je z adventom poseben, sveti čas v kristjanovem življenju. Je čas poglobljene duhovnosti, spokornosti, premagovanja.

V postnem času naj bi torej poglobili krščansko življenje. Zato bomo v tem času več in in bolje molili, brali in poslušali bomo Sveto pismo in njegovo razlago.

Uspešno sredstvo za poglobljanje krščanskega življenja je pokora, ki ureja strasti, dviga duha, vliva moč in zagotavlja zmago. Že pred Kristusom poznamo iz Svetega pisma pokoro kot sredstvo in znamenje svetosti, kot tisto, ki „potolazi“ božjo jezo. Pokora pa ni samo v zunanjih delih, ampak jo spremlja notranje spreobrnjenje k Bogu. Pokora, ki nam jo Cerkev v postu priporoča, je po svojem bistvu spreobrnjenje, duhovna prenova, človekov obrat od ničevosti k Bogu. Zaradi tega je tolikokrat težka in boleča, a hkrati lepa in plodovita. Pokora je nekaj osrečujočega, ker je pot, sredstvo združenja z Bogom.

Za resnično notranje spreobrnjenje,

ki se mora dogoditi v nas v postu, nam Cerkev priporoča preizkušena in zanesljiva sredstva: pokora, post kot odpovedovanje jedi, prekinitvev z grehom, ljubezen do bližnjega, poglobljena molitev, obilnejše hranjenje z božjo besedo, pomoč potrebnim.

V postu naj bi res prišla do izraza vsa tri bistvena poslanstva Cerkve:

— bogoslužje (poglobljena molitev, poslušanje božje besede, obisk maše, spoved),

— oznanjanje (branje in poslušanje božje besede in njene razlage, osebno poglobljanje v božjo besedo in apostolat — oznanjevanje božje besede drugim) in

— dobrotelost (izkoreninjanje greha, ki je krivica do bližnjega in ima socialne posledice, iz naših src; nesebična — ne samo materialna — pomoč potrebnim; posluš za stisko bližnjega, za bolnike, ostarele, obupane ljudi in vse, ki so v stiski).

PEPELNICA

Na pepelnično sredo se s pomen-

Dolores, Córdoba (Foto MARJAN ŠUŠTERŠIČ)

ljivim obredom pepeljenja začne postni čas. Obred spremljajo naslednje besede: „Spreobrnite se in verujte evangeliju“ ali „Pomni, človek, da si prah in da se v prah povrneš!“ Kdor bo tem resnim besedam prisluhnil površno, bo v tem obredu videl nekaj pogrebnega, nesodobnega. Toda v resnici ni tako.

Pepeljenje ni podcenjevanje človekovega dostojanstva ali napad nanj, temveč trdna osnova zanj. Spomni nas, da je prišel čas, ko naj obnovimo življenje, da bomo čimbolj

11. APRIL: SV. STANISLAV, ŠKOF IN MUČENEC

Sv. Stanislav (1030-1079), od 1072 škof v Krakovu na Poljskem, je po 7 letih škofovanja postal žrtev kraljevega sovražstva. 11. aprila 1079 ga je namreč dal kralj Boleslav II. v cerkvi umoriti, ker ga je svaril pred nekrščanskim življenjem.

21. APRIL: SV. ANZELM, ŠKOF IN CERKVENI UČITELJ

Sv. Anzelm (1033-1109) iz Aoste je postal v francoski Normandiji benediktinski opat. Pozneje je kot škof v Canterburyju na Angleškem vneto branil svobodo Cerkve nasproti kralju. S svojimi spisi in znanstvenim delom je postal „oče sholastike“.

23. APRIL: SV. JURIJ, MUČENEC

Iz Lydde v Palestini izhaja poročilo o mučenstvu sv. Jurija v 4. stoletju. Češčenje tega mučenca so zlasti udeleženci križarskih

vojska razširili po drugih krščanskih deželah. Legenda ga omenja kot častnika rimske vojske.

25. APRIL: SV. MARKO, EVANGELIST

Sv. Marko je bil evangelist in tolmač sv. Petra, pozneje pa spremljevalec sv. Pavla na apostolskih potih. Kar je od Petra o Jezusu slišal, je popisal v evangeliju, ki se imenuje po njem. Poznejša poročila pravijo, da je organiziral cerkveno življenje v mestu Aleksandriji v Egiptu.

29. APRIL: SV. KATARINA ŠIENSKA, DEVICA IN CERKVENA UČITELJICA

Sv. Katarina iz Siene v Italiji (1347-1380) je imela z molitvi, spokornim življenjem in spisi velik vpliv na sodobnike. Odločilno je pripomogla k vrnitvi papežev iz Avignona v Rim.

podobni vstalemu Kristusu. Pepeljenje je znamenje minljivosti in smrti, križ pa znamenje življenja. Res smo prah in bomo morali umreti, vendar smo po Kristusovi zmagi na križu poklicani k novemu, boljšemu življenju. V stiskah in bridkosti vedno znova okušamo, da smo kljub vsemu napredku in pridobitvam bitja, ki nosimo v sebi smrt in bomo razpadli v prah. Obenem pa ne pozabimo, da nosimo v sebi, po krstu, božje življenje, ki je močnejše od smrti.

Praznik Gospodovega vstajanja, na katerega se po pepeljenju štirideset dni z večjo vnemo — s postom, molitvijo, pokoro in dobrimi deli — pripravljamo, nam zagotavlja, da moremo to božje življenje tudi v polnosti doseči.

OBREDI VELIKEGA TEDNA

Cvetna
nedelja

Cvetna nedelja, ki pomeni začetek velikega tedna, ima izrazito dvojno zgradbo. To nakazujeta že vsebina praznika in praznično bogoslužje, saj se na ta dan spominjamo Jezusovega slovesnega vhoda v Jeruzalem (blagoslov zelenja in procesija) in Gospodovega trpljenja (maša s posebnim poudarkom na branju pasijona, poročila o Jezusovem trpljenju in smrti). Blagoslov zelenja se nadaljuje s

procesijo, med katero pojemo v slavo Kristusu, edinemu pravemu Kralju. Na začetku procesije nosimo križ, ki oznanja, da moremo samo po križu priti v božje kraljestvo. Procesija nas popelje k oltarju, kjer se ponavzočuje Jezusovo trpljenje in njegova smrt.

Veliki četrtek

Ta dan začenjamo najsvetejše

Dalje stran 77

Naj nas Duh popelje v puščavo

RAFKO VODEB

*Dober si, Gospod, pozoren,
ko nam daješ postni čas,
ko nam odpiraš notranje uho,
ko nam odpiraš oči srca,
da bi zaznali Tvoje trkanje,
da bi spregledali in se spet obrnili
k Tebi kakor sončnice k soncu.*

*Presušena zemlja smo, jalova,
zamrla je radost ko suha mladika,
srce je utrujeno, zbledelo ko izprano blago,
brez leska,
v očeh ni več sporočila ljubezni,
ne znamo več ne sprejemati ne dajati.*

*Naj nas Duh popelje v puščavo,
naj začutimo lakoto in žejo po Besedi,
post in molitev naj zrahljata brazde srca
za seme Tvoje zastonske Ljubezni.
Vodi nas po novih poteh,
da bomo zahrepeneli po čistem vrelcu,
da bomo odprli dlan siromaku,
da te bomo prepoznali med ubogimi,
med vsemi, ki nosijo Tvoje rane, Gospod!*

*Naše srce je pripravljeno,
skesanega srca ne zavračaš.
Čez ramo boš vrgel našo pregreho,
v globočino morja vse naše grehe.
Med ljudstvi te bomo slavili,
vse dni ti bomo peli, Gospod,
ker si dober.*

IVAN BUKOVEC: KRIŽEV POT V CERKVI MARIJE KRALJICE V SLOVENSKI VASI (Foto DARKO ŠUŠTARŠIČ)

tridnevje, v katerem obhajamo višek vsega bogoslužnega leta: Jezusovo trpljenje, smrt in vstajenje.

1. Krizmena maša

Dopoldne je v stolnici krizmena maša. Bogoslužje vodi škof s so-maševanjem duhovnikov vse škofije, da se izrazi edinost zbora duhovnikov. Po homiliji duhovniki obnovijo svoje duhovniške obljube, ker je ta dan postavitve zakramenta mašniškega posvečenja. Nato škof blagoslovi sveta olja: bolniško olje za maziljenje bolnikov, krstno olje za maziljenje novokrščencev in sveto krizmo, ki se rabi pri krstu, birmi, pri mašniškem posvečenju, pri posvečevanju oltarjev, cerkva... Blagoslovljeno olje želi p nazoriti delovanje Svetega Duha. Ko smo maziljeni z oljem, postajamo kraljevo duhovstvo, posvečeno za službo Bogu in bližnjemu.

2. Večerna maša velikega četrta

Pri tej sveti maši obhajamo in doživljamo, kar je bilo na prvi veliki četrtek, ko je Jezus s svojimi učenci pri zadnji večerji opravil prvo mašno daritev ter posvetil apostole v duhovnike, nam pa dal novo zapoved, zapoved ljubezni, ki jo je spričal z besedo in dejanjem, ko je apostolom umil noge. Naj naša srca nocoj napolnjuje veliko veselje in globoka hvaležnost za te božje darove.

Med petjem Slave zvonijo zvonovi, ki potem utihnejo do velikonočne vigilije. Po homiliji je lahko umivaje nog. Jezusov zgled ponižnosti in ljubezni naj v nas prebudi potrebo po novih oblikah služenja in ljubezni.

Po maši prenesemo najsvetejše v primerno kapelo ali stranski oltar, potem pa tam molimo do polnoči. Jezus kliče tudi nam: „Čujte in molite!“ Naj nas ne zadene Jezusov očitek: „Tako, eno uro niste mogli ostati budni z menoj?“

Veliki petek Gospodovega trpljenja

Današnje slovesno liturgično opravilo obhaja Jezusovo trpljenje in smrt na križu. Ne obhajamo Jezusovega pogreba, temveč njegovo zveličavno trpljenje, ki prinaša zmago nad smrtjo.

Liturgično opravilo je razdeljeno na 4. dele: V 1. delu je bogoslužje božje besede (branje beril in branje ali petje

pasijona), v 2. delu posebne prošnje za različne potrebe Cerkve in vsega sveta, v 3. delu čiščenje svetega križa in v 4. delu sveto obhajilo.

Najbolj pomenljiv obred današnjega svetega opravila je čiščenje križa. Do Jezusove smrti je bil smisel trpljenja zakrit našim očem. Jezusova predanost Očetu in ljubezen do nas, ki doseže svoj višek v daritvi na križu, odkriva skrivnost trpljenja. Vabi nas, da se vedno znova ozremo na križ, ki daje smisel našemu življenju, trpljenju in smrti.

Velika sobota

Danes se Cerkev mudi pri Jezusovem grobu in premišljuje njegovo trpljenje in smrt. Oltar je zakrit, maše ni. Ta dan lahko delimo obhajilo samo kot sveto popotnico. Ob primernem času je blagoslov velikonočnih jedil.

Blagoslov jedil

Blagoslov velikonočnih jedil je lep slovenski običaj. Brez njega si skoraj ne moremo predstavljati velikonočnih praznikov. Običaj je gotovo izraz vere naših prednikov, ki so z blagoslovom jedil hoteli priklicati božji blagoslov v svoje domove. Blagoslov velikonočnih jedil naj v nas zbudi smisel in hvaležnost za milosti, ki izhajajo iz velike noči in nas opozori na božjo bližino prav v teh dneh. Blagoslovljena jedila imajo tudi svoj posebni pomen: vsa se nanašajo na Kristusa in ponazarjajo njegovo trpljenje, smrt in vstajenje.

Pirhi pomenijo več stvari. Najprej Jezusov grob. Kakor piščanec sam skljuje jajčno lupino in pride iz nje brez tuje pomoči, tako je tudi Jezus sam s svojo močjo prišel iz zaprtega groba. Rdeči pirhi pomenijo kaplje Jezusove krvi, ki so polzele z njegovega čela že v vrtu Getsemani, posebno pa na Kalvariji.

Velikonočno jagnje, vstalega Jezusa, pomeni meso. Navadno je to šunka. Ob uživanju blagoslovljenega mesa naj bi se kristjani spominjali Kristusovega telesa, ki je bilo darovano na križu za naše odrešenje.

Kolač spominja na trnovo krono, ki so jo vojaki po bičanju dali Jezusu na glavo.

Hren pomeni žeblje, s katerimi so mu pribili roke in noge na križ.

Velikonočna vigilija

Vigilija (bedenje) pomeni veselo pričakovanje Kristusove vrnitve v molitvi in petju. To je noč vseh noči, pričakovanje jutra, ko je Jezus zdrobil verige smrti in vstal kot zmagovalec. Bogoslužje velikonočne vigilije vsebuje štiri dele: slavje luči, besedno, krstno in evharistično bogoslužje.

V prvem delu ob ognju in velikonočni sveči razmišljamo o tisti pravi luči, ki je Kristus.

Slavje luči nas uvede v prvi temeljni del vigilije: v besedno bogoslužje, ki nam v zgoščeni pripovedi prikazuje zgodovino odrešenja. Berila niso samo zgodovina, tudi ne samo zgledi, prav tako ne samo pouk, temveč so zgodovina, ki se je enkrat začela in se sedaj nadaljuje in uresničuje. Tudi mi smo včlanjeni vanjo. Oznanjevanje in premišljevanje božje besede je središče vsakega krščanskega bedenja. Po berilu iz pisma apostola Pavla vsi vstanemo in duhovnik privikrat zapoje alelujo, ki je utihnila na začetku postnega časa. Trikrat jo zapoje, vselej više, vselej mogočnejše. V tej kratki besedi — aleluja — je povzeto vse odrešenjsko veselje velikonočne vigilije in vsa njena vsebina.

Po slovesnem evangelijskem oznanilu Kristusovega vstajenja je krstno bogoslužje z blagoslovitvijo krstne vode in morda s krstom nekaterih. To nam nazorno pokaže, da deluje krst v moči Kristusove smrti in vstajenja. Obhajati veliko noč pomeni preiti s Kristusom iz smrti v življenje. Vse navzoče občestvo s prižganimi svečami v rokah obnovi krstno veroizpoved in krstne obljube.

Evharistično slavje v čast vstalemu Kristusu naj bo na to sveto noč naša zahvala Očetu, ki nam je dal Sina, križanega in od mrtvih vstalega. Aleluja!

Slovenske sobotne šole

Popravek: V Balantičevi šoli v San Justu so v letu 1991 poučevale tudi Mirjam Oblak, Lučka Oblak, Magda Zupanc in Pavlinka Zupanc. Po pomoti je to izpadlo v februarški številki DŽ.

Jožef Kvas, ljubljanski pomožni škof

„Kdo nam bo odvalil kamen?“

Kdo nam bo odvalil cele kupe kamnov?

V velikonočnem jutru, ko je sonce vzhajalo, je šlo nekaj žena k Jezusovemu grobu. Govorile so med seboj: „Kdo nam bo odvalil kamen z vhoda v grob?“ (Mr 16, 3). Nič velikonočnega ni bilo v njihovih srcih. Ohranile pa so ljubezen do Jezusa. Zaradi praznika, ki se je začel na veliki petek ob sončnem zahodu, niso mogle Jezusu izkazati pozornosti, ki so jo Judje ob pogrebu izkazovali svojim rajnim. Niso ga mogle maziliti. Zato gredo zdaj, ko je praznik minil.

„Kdo nam bo odvalil kamen?“ — Namesto da bi si sproščeno voščili veselo veliko noč, se tudi mi vprašujemo z žalostnimi ženami iz Jeruzalema. Kdo nam bo odvalil kamen, pa ne samo en kamen, ampak cele kupe kamnov, ki so se nagrmadili pred nas in nam jemljejo prazniško veselje. Kdo nam bo odvalil kamne gospodarskih skrbi, medsebojnih trenj in nespora-

zumov, malodušnosti in negotovih pogledov v prihodnost? Kdo bo odvalil te kamne, da bo vsaj nekaj velikonočnega veselja? Včasih se zgodi, da se nam veroizpoved ustavlja pri besedah „bil v grob položen“. Peša nam vera v celotno velikonočno skrivnost, vera, ki je stoletja spremljala naše vernike. Ponehuje prepričanje, ki ga je še pred desetletji izpovedal naš pisatelj, da je bil potreben veliki petek zato, da je zasijala zarja vstajenja.

Evangelij poroča, da so pred Jezusov grob zavalili velik kamen. Tisti, ki so Jezusa križali, pa so storili še več, kot je bilo v navadi. Skalo so zapečatili in pred grob postavili stražo. Še mrtev se jim je zdel Jezus nevaren.

Ali se ni nekaj podobnega dogajalo še mnogokrat kasneje, tudi v tem stoletju, tudi v Sloveniji? Velik kamen so zavalili pred zgodovinsko sporočilo o Kristusu in njegovem vstajenju. Čeprav vanj niso verovali in so ga razglašali za mrtvega, so se še mrtvega bali. Žal, moramo ugotavljati, da so imeli precej uspehov. Zrastle je nov rod, za katerega se vsaj včasih zdi,

kakor da je zanj Kristus za vedno pokopan. Nekateri se ne zanimajo ne za živega ne za pokopanega Boga. Starši so otrokom iz strahu ali iz prepričanja Kristusa zamolčali ali pa vsaj tajili z načinom svojega življenja, pa tudi verni smo si navalili kamne pred Jezusov grob. Vendar bi zdaj radi imeli veselo veliko noč. Zato skušamo obujati stare velikonočne običaje. Toda velikonočno veselje ne prihaja od pirhov in potic.

Bratje in sestre, pomagajmo sebi in drugim za veliko noč odvaliti vse kamne, ki nam in našim ljudem otežkočajo pot do vere v vstajenje in velikonočno veselje. To ne bo samo naše delo. Ko so žene v Jeruzalemu prišle k Jezusovemu grobu, je bil kamen odvaljen. Zaupajmo, da se bo tako zgodilo tudi nam, če bomo Jezusa iskali že v velikem tednu, kakor so ga z ljubeznijo iskale jeruzalemske žene.

V imenu slovenskih škofov vam želim, da bi se mnogo kamnov odvalilo, da ne bi Jezusa samo iskali, ampak tudi našli. To naj bo naše skupno velikonočno veselje. ●

*Kristus je vstal
iz grobne temine;
moč vam je dal
se vzpeti v višine.
Njega slavite
pa brate tešite,
povsod jih učite,
ljubezen delite,
tolažbo budite,
in Mojster
bo blizu vas
sleherni čas*

Goethe, Faust

ZARJA

VELIKONOČNEGA
JUTRA

O Gospod, to je oznanilo,
ki si ga prinesel edino ti:
da za vsakim velikim petkom
pride velika noč,
da je trpljenje vir blagoslova
in da je smrt seme
novega življenja —
— za vsakega, ki se tebe oklepa.

Daj mi, da bom to razumel!
Naj živi v meni to prepričanje,
kadar pridejo težki časi.
Potem bom spoznal,
da moram trpljenje ne le nositi,
ampak tudi premagati.
V Tebi bom čutil, kako se duša po
vsaki
hrabro izvojevani uri trpljenja
okrepi,
kako zasije iz vsake teme,
skozi katero smo šli,
žarek velikonočne luči.

In še to bom čutil,
da je tudi v bridkosti
deležen tvojega miru
kdor s teboj živi in trpi.

„Potrpi malo“

Na velikonočno jutro se je veliki fizik Newton sprehajal s svojimi učenci. Šli so tudi mimo pokopališča. Tedaj mu eden od učencev porogljivo vrže: »Učitelj, kdo lahko veruje, da se bo prah teh mrtvecev spet oblikoval v živa telesa?« Newton mu odgovori samo: »Potrpi malo!«

Pri naslednji uri fizike je Newton prinesel v učilnico med drugim tudi pest železovega prahu, ga pomešal z zemljinim prahom in vprašal porogljivca: »Kdo bo spet odbral železni prah iz zemljinega prahu?« Ker ni znal odgovoriti, je Newton vzel magnet in ga približal mešanici. Železni prah je oživel, se začel premikati in ko je zadosti približal magnet, so se prilepili nanj.

Učitelj je resno pogledal učence in dejal: »Ali ne bo On, ki je mrtvem magnetu dal takšno moč, dal naši duši še večjo, ko se bo morala na dan vstajenja obleči v svatovski prah?«

Velikonočna molitev

ALOJZ REBULA

Ko si po vstajenju obiskal svoje vznemirjene apostole, Gospod, je bil tvoj pozdrav: Ne bojte se!

Kako naj bi to geslo ne veljalo tudi nam, Tvojim učencem, sinovom modernih groz?

O, proti kolikim psihološkim demonom bi te morali prositi, Gospod, proti kolikim strahovom!

Proti strahu pred vesoljem, sredi katerega plava naša zemeljska neznatnost, pred vsemi temi prepadi svetlobnih let okrog nas, pred eksplozijami in umiranjem zvezd, pred vsemi temi brezmejnimi tišinami, ki so spravljalje v grozo Tvojega učenca Blaisa Pascala, Gospod.

Naj iz brezen Tvojega stvarstva ne diha v nas groza kaosa, ampak naj v njem zaznavamo skrite harmonije kozmosa: naj v teh neznanskih prostorih ne čutimo srha praznin, ampak en sam korak polnosti pred Tvojim prestolom, v režiji Tvojih angelov.

Proti strahu pred zgodovino, Gospod. Pred tem grozljivim plazom vojn, zatiranj, genocidov, diktatur, apartheidov, krivic, stradanj in tesnob, ki nas še ni nehal odnašati.

Daj nam verjeti, da niti ena kaplja krvi in niti ena solza ni bila prelita zastonj: da nič, kar je doslej videlo sonce, ni šlo v nič, ampak da se je izpostavilo v Tvoji večni evidenci, za neki nezmotljiv obračun.

Strahu pred prihodnostjo sveta, Gospod.

Pred vsem, kar se lahko zgrne na nas iz nedrij zemlje, iz sil v ozračju, iz političnih pisarn, iz generalskih štabov, z mitingov in kongresov, iz atomskih skladišč.

Daj nam verjeti, da se niti las na naši glavi ne izmika Tvojemu nadzoru, da je zgodovina vsa, kar je je, v Tvoji vsemogočni roki.

Strahu pred prihodnostjo Slovenije, Gospod.

Pred vsem, kar jo ogroža v njeni fizični in duhovni identiteti; pred imperializmi sosedov, pred mlačnostjo njenih sinov, pred uničevanjem nerojenih življenj, pred nihilizmom v njeni kulturi.

Naj verjamemo, da ti je tukaj med nami, med malimi tega sveta, dobro, Gospod in da ne boš dopustil, da bi merjasec razdejal vinograd, ki je že tisoč let tvoja dediščina. Saj ga je tudi Tvoja sveta Mati zagrabila v svetostni štirikotnik Višarje - Sveta gora - Brezje - Ptujška gora.

Strahu pred našo osebno prihodnostjo, Gospod.

Pred staranjem, pred boleznijo, pred pomanjkanjem, pred zapuščenostjo, pred žalostjo, pred obupom.

Daj nam verjeti, Gospod, da nas nisi ustvaril za trpljenje, ampak da nam v trpljenju daješ orodje za vstajenje.

Strahu pred smrtjo, našo in naših dragih, Gospod.

Daj, da bi si tudi mi vsaj želeli, če že ne zmoogli reči s Tvojo čudovito služabnico materjo Terezijo, ko je odgovorila na vprašanje, ali se boji smrti: „Domov da bi se bala iti?“

VELIKONOČNA MOLITEV (nadaljevanje)

Proti kateremu strahu naj Te še prosim, Gospod?

O, koliko je še strahov. So hipi, ko ima srce občutek, da drevesa in kamni izdihavajo grozo. Ko da je vse sama mračna krhkost na vse strani, v širjavah celin in kamrici srca. Ko da nam čedalje razločneje tiktaka kajvemkākšna dvanajsta ura.

Pa Te bom prosil samo še proti enemu strahu, proti enemu samemu demonu, Gospod.

Proti strahu, da bi kdaj utegnili mi, ki verjamemo vate, izgubiti Tebe - Pot, Resnico in Življenje.

Daj nam proti temu strahu upanje, da nas nič, ne življenje ne smrt, ne znanost ne politika, ne uspehi ne polomije ne bodo mogli odtrgati od Tvoje ljubezni.

Strahu pred kozmosom, pred zgodovino, pred prihodnostjo, pred smrtjo reši nas, Gospod.

Daj nam, da bomo mogli gledati zvezde nad mani in v prihodnost pred nami v Tvojem miru: v miru tiste vere, ki nam zagotavlja, da je vse le prispodoba: da ima celovita resničnost šele priti: da je sedanost komaj kaj: da je vse le prihodnost.

VSTAL JE, ALELUJA

RAFKO VODEB

*Bratje in sestre,
to ni več leporečje,
to je kristalni zven,
angelska fanfara:
Vstal je Kristus,
naše darovano jagnje, aleluja!*

*Nedeljski svit, tišina, prazen grob,
Marija Magdalena v solzah —
in tisti glas — „Marija!“
— tisti glas...
„Rabuni!“ se pravi „Učenik!“
In veruje.*

*Prazen grob, povoji in prtič.
Vstopi Peter in le vidi.
Potem pa Janez: vstopi
vidi in veruje.
Kakor učenca v Emavsu,
ko je prelomil Kruh,
dokaz in znamenje Ljubezni:
Spozna ga le, kdor misli, gleda
in posluša s srcem.*

*Praznujemo sestre, bratje,
na križu sta umrla greh in smrt,
v Njegovi krvi smo odrešeni,
ker vstali ne umrje več.
Ob krstu smo umrli z Njim
in vstali
in zdaj smo kot zaklad
z Njim skriti v Bogu.*

*Praznujmo zdaj z opresniki
resnice, čistosti,
zapojmo novo pesem,
zapojmo alelujo:
vstal je Kristus,
naše darovano jagnje, aleluja!*

Kristusovo vstajenje ni samo največji dogodek odrešenijske zgodovine, temveč je tudi najbolj vesoljni dogodek, saj se nanaša na človeka in vesolje.

FRANCE ROZMAN

Jezus naš je vstal od smrti, razveseli se, kristijan!

Velika noč je zares velika, saj je spomin na tisto noč, ki ji je sledilo jutro, ko je Kristus vstal od mrtvih in v apostolih prebudil upanje na zmago svojega poslanstva. Velika noč je praznik zmagoslavja, ki je sledilo najbolj brezupnemu položaju — Kristusovi smrti na križu.

Prav je, da se ob spominu na ta veliki dogodek veselimo in se ustavljamo predvsem ob Kristusovem vstajenju in zmagi nad smrtjo. Vendar ne smemo velike noči odtrgati od velikega petka in ob misli na vstajenje pozabiti na križ. V nasprotnem primeru bi se namreč lahko zgodilo, da bi izgubili čut za resničnost, ki je za marsikoga hudo trda, polna solz in trpljenja, razočaranja in morda celo obupa. Nekateri bodo tudi na veliko noč prikljenjeni na bolniško posteljo, drugi bodo na ta praznik zaman čakali svoje najdražje, ki so v domovini ali drugod po svetu, tretji bodo zopet kako drugače občutili v srcu bolečino. In če bi se ozrli po svetu, koliko je trpljenja in gorja tudi na tak dan. Kristus s svojim vstajenjem ni spremenil stvari in dogajanja v svetu, da bi poslej križa sploh ne bilo več.

In vendar je križ postal drugačen. Vera v Jezusa Kristusa spreminja človeka, odpira mu „notranje oko“, da vidi stvari, ki bi jih sicer ne videl, daje mu moč, da zmore, česar bi sicer ne zmoget. Tako veren človek sluti, da mora biti res, kar je zapisal

apostol Pavel: „Vemo pa, da tistim, ki Boga ljubijo, vse pripomore k dobremu“ (Rimlj 8, 28). Sluti, da je tudi v navideznem nesmislu smisel, da se konec koncev za vsem skriva božja ljubezen, ki človeka rešuje. Upa, da bo slednjič zmagalo dobro nad hudim, čeprav je kdaj še tako težko in je položaj za koga še tako brez izhoda.

S Kristusovim vstajenjem pa je prav tako bila nepreklicno v svet položena kal „novega neba in nove zemlje“, kal vesoljne zmage nad smrtjo. Stvarstvo je nepreklicno naravnano v „svobodo povečanih božjih otrok“ (Rimlj 8, 21), v polnost božjega kraljestva, kar pomeni drugi Kristusov prihod.

Vse to nas seveda zavezuje, da kristjani z vsem svojim življenjem oznanjamo takšno vero v Jezusa Kristusa, ki včlenjuje brezpogojno zaupanje vanj, da torej prizigamo vsem luč upanja. Najzanesliveje bomo to storili z ljubeznijo, saj se bo na tak način po nas približal Kristus sam vsakemu, h kateremu se bo sklonil. V duhu te ljubezni bomo po svojih močeh tudi delali za svet ljubezni, v katerem bo čimbolj odsevala Kristusova zmaga nad trpljenjem.

Bratje in sestre, vstanimo k novemu življenju in oznanjajmo povsod s svojim življenjem in delom, s svojim neomajnim upanjem, da je Kristus vstal!

*Resnica o
Kristusovem
vstajenju je tako
osrečujoča, da jo
kristjani praznu-
jemo vsako
nedeljo, na veliko
noč pa še prav
posebej slovesno.
Blagoslovljena
velikonočna jedila
so del tega
praznovanja.*

KONCIL NAM GOVORI

Kristus vedno pri svoji Cerkvi

Kristus je vedno pri svoji Cerkvi, zlasti v bogoslužnih opravilih. Pri daritvi svete maše je navzoč tako v duhovnikovi osebi, — kajti isti sedaj daruje po služabništvu duhovništva kot je nekoč sam sebe daroval na križu, — kakor še posebno pod evharističnima podobama. Navzoč je s svojo močjo v zakramentih tako, da kadar kdo krščuje, Kristus sam krščuje. Navzoč je v svoji besedi tako, da on sam govori, kadar se v Cerkvi bere

Sveto pismo. Kadar končno Cerkev prosi in poje, je navzoč tisti, ki je obljubil: *Kjer sta dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi.*

Pri tako velikem delu, s katerim se daje Bogu popolna čast in se ljudje posvečujejo, si Kristus vedno pridružuje Cerkev, svojo preljubljeno nevesto; ta ga imenuje svojega Gospoda in po njem časti večnega Očeta.

Po pravici torej velja bogoslužje

za izvrševanje duhovniške službe Jezusa Kristusa. Vidna znamenja v bogoslužju označujejo in vsako na svojski način povzročajo posvečenje ljudi; tako skrivnostno telo Jezusa Kristusa, namreč glava in udje, izvršuje celotno javno bogoslužje.

Zato je vsako bogoslužno opravilo kot dejanje Kristusa duhovnika in njegovega telesa, ki je Cerkev, na najodličnejši način sveto dejanje in učinkovitosti tega dejanja v istem redu in na isti stopnji ne doseže nobeno drugo cerkveno dejanje.

Pri zemeljskem bogoslužju vnaprej okušamo nebeško bogoslužje, ki se obhaja v svetem mestu Jeruzalemu, h kateremu romamo in kjer na božji desnici sedi Kristus, služabnik svetišča in pravega šotora. Z vsa množico nebeških zborov pojemo hvalospev Gospodu; ko častimo spomin svetnikov, upamo na delež in družbo z njimi; pričakujemo *Odrešenika*, našega Gospoda Jezusa Kristusa, dokler se ne prikaže on, naše življenje in se mi z njim prikažemo v slavi.

Velikonočno skrivnost, ki se po apostolskem izročilu opira na dan Kristusovega vstajenja, obhaja Cerkev vsak osmi dan; ta dan se po pravici imenuje Gospodov dan ali nedelja. Ta dan se morajo namreč verniki zbrati, da se ob poslušanju božje besede in z udeležbo pri evharistiji spominjajo trpljenja, vstajenja in poveličanja Gospoda Jezusa, ter se zahvalijo Bogu, ki jih je prerodil za živo upanje po vstajenju Jezusa Kristusa od mrtvih. Zato je nedelja prvi in glavni praznični dan, ki ga je treba pobožnosti vernikov oznanjati ter vneto pripravljati, da bo postal tudi dan veselja in počitka. Druge slovesnosti, če niso res izredno pomembne, naj ne preglasijo, kar je temelj in jedro celotnega cerkvenega leta.

(Iz konstitucije o svetem bogoslužju 2. vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora)

En košček potice, en košček molitve, en košček teologije

VLADIMIR KOS

Z Očetom in Svetim si Duhom ustvaril vso snov.

In zemljó. In vse zvezde veselja.

Vse žive stvari. In možá in ženó.

A kaj je vse to, če dodam primerjavi -

*Tvoj sveti, daritveni Zakrament,
naš čudež!*

*Na križu so v ogenj Ti vlivali olja,
v razbičan hrbet in pod trnjevo krono.*

*A vse si sprejemal
za nas, Svojo stvar.*

*To ranjeno, isto ljubezen si vložil
v Svoj sveti, daritveni Zakrament,
v Svoj čudež!*

*Strmim. Bo kdo to ljubezen razložil?
Cel križ si obrnil v resnico Vstajenja,
skesanemu srcu postal si Sam -
dar.*

*Po kruhu, po vinu storiš spremenjenja
v Svoj sveti, daritveni Zakrament -
o, čudež!*

*Da, „čudež!“, Tvoj doktor Tomaž nam ponavlja
(čeprav so mu spisi že orumeneli.)*

*Vsak dan preustvarjaš nam v Veliko noč:
z ljubeznijo križan*

obiske obnavljaš,

naš ljubi, daritveni Zakrament!

In čudež.

UPANJE in SPOVED

ŠTEFAN STEINER

- Upanje v Boga je nujno za krščansko življenje
- Je tudi človekova vedno važnejša bivanjska potreba
- Sad upanja je „veselje v Svetem Duhu“

Upanje kristjanov je Jezus Kristus sam (1 Tim 1, 1). Vanj nas je Bog poklical, da bi videli, „kakšno je bogastvo veličastne njegove dediščine..., kako neizmerna velikost njegove moči do nas vernikov, kakšno je delo silne njegove moči, ki ga je storil v Kristusu, ko ga je obudil od mrtvih...“ (Ef 1, 18-20) in da bi pričakovali „novih nebes in nove zemlje, kjer prebiva pravičnost“ (2 Pet 3, 13), kjer bomo „Kristusu podobni“ (1 Jan 3, 2). „Vsakdo, ki ima to upanje vanj, se očiščuje, kakor je on čist“ (1 Jan 3, 3).

Že teh nekaj stavkov iz Svetega pisma dovolj izraža nujnost upanja za krščansko življenje. Če pa je upanje nujno, moramo zanj tudi nujno skrbeti in ga ne smemo uničevati z grehom.

Upanje — naša potreba

Upanje v Boga, v njegovo vse-mogočnost, dobrotljivost in v zvestobo, je danes, se zdi, vedno važnejša bivanjska potreba. Džungla modernega življenja ima toliko strahov, npr. nuklearno orožje, manipulacije, npr. horoskopi, odtujitev, želja, možnosti, ki obljublajo, a se le redko katera uresniči, razočaranja, izgubljanje smisla življenja, zapuščenost, posebno na stara leta. itd., da se skoraj po vrsti počutimo zvrtničene v reki življenja. Nezadoščenja nam na tekočem traku grenijo življenje, „vse, kar srce si sladkega obeta“ (F. Prešeren), se prepogosto zaletava in poka kakor otroški balon. Manjka nam naše „duše sidro“ (prim. Hebr 6, 19), upanje.

Obujanje upanja

Res nam Bog daje „dobro upanje“

(2 Tes 2, 16). Toda, koliko pomaga človeku podarjeno bogastvo, če sam z njim ničesar ne stori? Poklonjeno božje upanje bi morali v sebi neprestano razplamtevati in z njim krepiti svojo osebo. Prav zavestno bi ga bilo treba v sebi obujati, in to pogosto, ga nanašati na življenjsko situacijo. Pri maši obujamo vero s posebnim obrazcem, npr. s t. i. apostolsko vero, za upanje takšnega obrazca, žal, nimamo, pa je ravno upanje tako močan dinamizator in osmišljevalec vere: „Je pa vera trdno prepričanje o tem, kar kdo upa“ (Hebr 11, 1).

Obujanje upanja je velika dolžnost krščanskega življenja. Njena velikost se meri po tem, koliko posameznik čuti potrebe po upanju, po zahtevah njegovih življenjskih razmer. Kdor upanja sploh ne bi ali bi ga premalo obujal, bi grešil z opustitvijo.

Upanje obujamo predvsem tako, da se prepričujemo o njegovih zagotovilih. Bog je zvesti Stvarnik (1 Pet 4, 19) in ljubeči oče, zato ve, kaj nam je potrebno, nikdar nas ne zapusti, vedno nam pomaga (Lk 12, 30-32; Jan 16, 33; 24). Naš Odrešenik Kristus je „zvesti veliki duhovnik (Hebr 2, 17), nas zato rešuje v telesnem, duševnem in dušnem zlu“

(prim. Tit 3, 4-7), je z nami „do konca sveta“ (Mt 28, 20). Sv. Duh nam vliva božjo ljubezen in s tem dviga iz človeških tegob k božji sreči, zato „upanje ne osramoti“ (Rimlj 5, 5). Ta in druga zagotovila našega krščanstva močno zbujejo upanje v vsaki življenjski preizkušnji.

*Ne svetobežnost, ne upanje
le v dobrine tega sveta*

Kistjanom so v preteklosti mnogi očitali, marsikdo pa jim očitek ponavlja še danes, da se predajajo svetobežnosti, iz česar sledi zanemarjanje zemeljskih dolžnosti in dobrin in pretirana usmerjenost v onstranstvo pa zanesenjaško prizadevanje za večno zveličanje. Ta očitek je danes upravičen le v redkih primerih. V mnogo večji meri si danes kristjani zaslužimo očitek, da preveč polagamo svoje upanje v dobrine tega sveta in premalo v nadnaravne, ki so nam na razpolago na tem svetu, in v večno zveličanje, s tem pa smo tudi drugim neučinkoviti apostoli resničnega upanja.

*Upanje — spodbuda za
delo na svetu*

2. Vatikanski cerkveni zbor nas v tem uči ravnotežja. „Opomnjeni smo seveda, da človeku nič ne pomaga, če

Trobentice

(Foto ALPE-COLOR)

Mali zvonček

(Foto ALPE-COLOR)

si ves svet pridobi, sam sebe pa pogubi. Vendar pa pričakovanje nove zemlje ne sme oslabiti, marveč spodbuditi vnemo za delo na tej zemlji, kjer raste tisto telo nove človeške družine, ki že more dati nekak obris novega sveta... Vrednote človeškega dostojanstva, bratskega občestva in svobode, vse te odlične sadove narave in našega truda, bomo namreč potem, ko smo jih v Gospodovem duhu in po Gospodovi zapovedi razvijali na zemlji, znova našli, toda očiščene vsakega madeža, presvetljene in preobražene“ (CS 39, 2-3).

Vsaj včasih bi bilo za mnoge med nami nujno, da si pred spovedjo odgovorimo tudi na podobni vprašanji: Ali preveč zaupam v dobrine tega sveta? Ali upam, da bo ta svet po božjem delovanju in mojem sodelovanju prešel v „novo zemljo“, kjer „bo Bog vse v vsem“ (1 Kor 15, 28)?

Veselje — sad upanja

Če kristjan vidi v svojem krščanstvu skoraj izključno neke dolžnosti in zapovedi, ki jih mora izpolniti, neke resnice, ki jih mora verovati, mu manjka precej kreposti upanja. Osnovno razpoloženje krščanskega življenja je namreč „veselje v Svetem Duhu“ (Rimlj 14, 17) zaradi življenja z Bogom po Jezusu Kristusu, ki je z nami (Flp 4, 4-7). To veselje pa je največji sad upanja za to življenje.

Mi je krščanska vera predvsem breme ali veselje? Če je prvo, potem

sem zanemaril skrb za upanje.

Trezno zaupanje v ljudi

Če kdo, potem je resničen kristjan odprt za vse novo in staro dobro, vidi v človeku najprej dobro, se povezuje z ljudmi dobre volje, zaupa, da bodo njegovi in bližnjega nameni in prizadevanja rodili končno dobro (prim. Gal 4, 18), saj je vsako dobro od Boga (Flp 1, 6).

Kronična sumničavost, pesimizem, skepticizem, cinizem, kritikarstvo, zmrdovanje itd. niso krščanske lastnosti, so zajedalci krščanskega upanja. Kdor tega plevla ne pleve, ni izpolnil dolžnosti do ene največjih kreposti.

Malodušnost

Z malodušnostjo bi grešil samo tisti, ki bi v težavah zdvožil nad božjo zvestobo in pomočjo. Če bi to storil prostovoljno, bi mogel tudi hudo grešiti. Ne bi mogli govoriti o težkem grehu, če kdo zapade malodušnosti v izrednem trpljenju, ker le-to preveč zavre prsto voljo.

Kaj je rigorizem?

Rigorizem je stopnica k obupu, laksizem pa k predrznemu zaupanju.

Rigorizem spregleduje božje usmiljenje in se premalo zanese na božje delovanje v svetu in v ljudeh. Rigorizem, ki vidi smrtne grehe in hudobijo povsod, kjer je v resnici le mešanica duševnega trpljenja, nemoči in mogoče delne krivde, ki nalaga bližnjemu neznosna bremena, se izživlja v trpinčenju samega sebe, ne računa, da človek navadno prihaja do sožitja z Bogom postopoma in in je zato nestrpen z ljudmi, rigorizem, ki povsod kliče božjo kazen itd., je nevarno ogrožanje krščanskega upanja.

In kaj laksizem?

Laksizem se premalo boji greha in

božje pravičnosti, zelo površno jemlje npravno življenje in se vdaja svojim slabim nagnjenjem, čim bi borba proti njim zahtevala resnejšega truda, češ, smo pač takšni (ravna se po liniji manjšega odpora), dopušča slabe dejavnosti brez sorazmernega razloga itd. Sestavina krščanskega upanja, čeprav ne poglavitna, je tudi zdravilni strah, ki nas opominja, da zaradi svojih slabosti in zapeljevanj sveta ni težko pasti v greh in da grešni človek more napraviti večno zveličanje.

Kdor se svojega rigorizma ali laksizma zaveda, pa se ju ne brani, more tudi težko grešiti.

Predrzno zaupanje

Predrzno zaupanje bitno uniči krepost upanja. Ima ga, kdor bolj zaupa vase kot v Boga, komur je božja dobrota nekakšna potuha za težke grehe, kdor zelo dolgo zavlakuje spreobrnjenje od velikih grehov ali ga odlaga na smrtno uro, kdor pričakuje božjo pomoč pri grešnih dejanjih, kdor je skrajno nemaren na naravnem področju itd. Predrznemu zaupnežu sploh manjka zveličavni strah.

Če predrzno zaupanje ni posledica nezadolžene infantilnosti v krščanskem, temveč zadolžene nemarnosti v tem življenju, potem je zelo velik greh.

Kaj je obup?

Najhujši greh kreposti upanja in eden najstarejših sploh pa je obup. Kakor je trdno upanje predokus nebes, tako je obup predokus pekla.

Obup moramo dobro ločiti od malodušja. Z obupom greši tisti, kdor odreka Bogu dobroto, zvestobo in usmiljenje, od njega ne pričakuje večnega zveličanja in za to potrebne milosti, postavlja svoje upe na tostranske dobrine, nebesa pa prepušča vrabcem, kot bi dejal pesnik Heine, kdor si nič ne prizadeva za življenje z Bogom. Vse to pa se mora zgoditi zavestno in prostovoljno.

Neko „razočaranje nad Bogom“ še ni pravi obup, tudi ne obupavanje oz. dvom glede osvojitve večnega zveličanja, prav tako samomorilni naklepi vedno ne pomenijo resničnega obupa. Vse to pa zlahka vodi vanj, če človek svojega majavega stanja z obujanjem upanja ne popravlja.

Kakšno pomoč sem dolžan nuditi bližnjemu v telesni potrebi

ŠTEFAN STEINER

Kristjan je dolžan bližnjemu pomagati v telesni potrebi, npr. gladujočim, brezdomcem, pohabljenim, ljudem brez zaslužka, zapuščenim otrokom in starcem. Ta dolžnost se nanaša na privatno in tudi na organizirano pomoč.

Zaradi ljubezni do bližnjega, ki spada k bistvu krščanskega življenja, zaradi Gospodove zapovedi usmiljenja in zaradi svoje tradicije se Cerkev ne more in ne sme odpovedati organizirani karitativni dejavnosti. „Iz človekove družbene narave in iz samega značaja vernosti izhaja pravica, da se morejo ljudje po nagibih svojega verskega čuta svobodno shajati in ustanavljati... dobrodelna in socialna združenja“ (2. vat. koncil).

Potreba bližnjega je take narave, da ji ne more zadostiti nobena, še tako zmognata skupnost, npr. država, ampak morajo pri tem sodelovati tudi vse ustrezne skupnosti; tvorna in posebno duhovna beda je prevelika. Proti ljubezni do bližnjega je stališče, da ima samo država pravico in dolžnost pomagati bližnjemu v potrebi. Država in Cerkev se morata v tem dopolnjevati, ne pa druga drugo ovirati.

Župnijska in krščanska laiška združenja so po sami svoji krščanski naravi dolžna opravljati karitativni apostolat (prim. CS 38, 1; L 31). Dušni pastirji so jih dolžni k temu navajati in pri tem apostolatu sodelovati.

Načela, ki se jih mora kristjan glede pomoči bližnjemu v telesni potrebi držati, so naslednja:

a. Naravna in božja zapoved

zahtevata, da bližnjemu v resnični telesni potrebi pomagamo s svojimi snovnimi dobrinami. Po svojem rodu je to težka dolžnost, ki pa dopušča malo materijo.

b. V skrajni potrebi bližnjega, npr. v nevarnosti smrti od gladu, smo mu dolžni pomagati delno tudi z dobrinami, ki so nam nujno potrebne za redno življenje, npr. vsakdanje kosilo (prim. Lk 3, 11). Nismo mu pa dolžni dati tistega, kar je nujno potrebno za ohranitev lastnega življenja. Ni dolžnosti, npr., da bi starši izdali za zdravila bolnemu otroku denar, ki je potreben kot „minimum“ za vzdrževanje družine.

c. V veliki potrebi bližnjega obstaja stroga dolžnost, da mu pomagajo s t. i. odvišnimi dobrinami. Odvišne dobrine so tiste, ki jih človek ne potrebuje za človeka dostojno življenje. Odvišne dobrine so npr. denar za cigarete, avto za izlete, več kot dvosobno stanovanje za poedinca, denar v banki samo zaradi obresti itd.

č. V mali potrebi bližnjega smo dolžni dati vsaj nekaj od odvišnih dobrin. Ta dolžnost ni stroga.

d. Sveto pismo nas navaja k ide-

alu: „Ako hočeš biti popoln, pojdi in prodaj, kar imaš, in daj ubogim in imel boš zaklad v nebesih“ (Mt 19, 21). Dolžnost tako storiti ima le tisti, ki jasno spozna, da ga Bog k temu idealu kliče.

Pri dejanju pomoči potrebnemu nas ne smejo voditi egoistični nameni, npr. da bi nas ljudje hvalili. „Delajte dobro..., ne da bi kaj pričakovali, in vaše plačilo bo veliko“ (Lk 6, 35). Zelo važen pri skazovanju pomoči bližnjemu je način. Ljubezni polno spoštovanje pred revežem, dobrohotna beseda in nežen takt imajo večjo moč, da odprejo neko srce božji ljubezni, kakor še tako velik materialni dar, ki ga ne spremlja pričevanje srčne ljubezni. „Veselega daritelja Bog ljubi“ (2 Kor 9, 7).

Pri dajanju pomoči se je treba ozirati na delovno sposobnost potrebnega, na njegovo starost, na namen, ki ga ima s sprejetim darom, na zadolženost ali nezadolženost njegove revščine itd. Če vemo, da bo prejemnik uporabil našo pomoč v slabe namene, ne smemo dati ničesar. Če bi z njo podpirali njegovo lenobo, nismo dolžni dati ničesar. Dajanje pomoči bližnjemu mora voditi krščanska modrost.

Veliki zvonček

(Foto ALPE-COLOR)

Izpovedna MOLITEV

JANKO KONCILJA, DJ

Slišali ste verjetno o raznih duhovnih gibanjih po svetu, npr. taizéjsko gibanje, Skupnost krščanskega življenja, Ognjiščarji, Prenova v Svetem Duhu (binkoštniki), neokatehumenat, itd. Vsa ta gibanja s svojimi karizmami si prizadevajo za napredek v veri in verskem življenju pri sebi in drugih. V ta namen si prirejajo srečanja in duhovne obnove. Pri teh srečanjih in duhovnih obnovah je na sporedu molitev.

Kakšna molitev? Izpovedna, življenjska. Vsak svobodno, glasno pred drugim izpove, kaj mu je na srcu. Ta v prošnji izpove zadevo, ki se tiče njega osebno ali drugih. Drugi izpove zahvalo Bogu, da je bil uslišan. Tretji prosi, naj se ga Bog usmili v njegovih slabostih; naslednji hvali Boga, da je bil tako dober do njega. Vsi po vrsti izpovedo svoje želje. Na ta način pridejo na vrsto vse štiri vrste molitve: hvalna, zahvalna, zadostilna, prosilna. Tako se v izpovedni molitvi povečuje Bog v svojih čudovitih lastnostih: v dobroti, usmiljenju, vsemogočnosti, modrosti.

Se dve vrednoti vam pokažem v taki izpovedni molitvi, izrečeni v zbrani skupnosti. Kristus Gospod je zraven in podpira prošnje zbranih. „Nadalje vam resnično povem: Če se dva izmed vas na zemlji združita v katerikoli prošnji, ju bo uslišal moj Oče, ki je v nebesih. Kjer sta namreč dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi“ (Mt 18, 19-20).

Druga vrednost izpovedne molitve je v tem, da člani bolj spoznajo žalostne in vesele strani v življenju posameznikov in njihovih družin ter se bolj povežejo med seboj v dobrohotni in dobrotovorni ljubezni. Zato je njihova molitev življenjska.

Ta izpovedna življenjska molitev pritegne marsikoga v krog molitvene skupnosti ali ga spodbode, da pristopi h kakšnemu današnjemu duhovnemu gibanju. Tudi pastoralni občni zbor ljubljanske nadškofije dobrohotno, z razumevanjem uči, naj duhovna gibanja v Sloveniji dobijo svoje mesto in se zakoreninijo v naše narodne, kulturne in verske razmere. Člani duhovnih gibanj pa naj bodo zvesti svojim karizmam. Upoštevajo in spoštujejo naj različne poti, ki vodijo k istemu cilju, in se dejavno vključujejo v življenje župnije.

Izpovedno molitev ustvari molilec sam. Je dragocena; božji dar je.

Pogled na vsakdanjost

(Prosto po: Kardinal Antonio Quarracino,
Notas sobre realidad)

MARKO KREMŽAR

Verske sekte in vzgoja

Sekte so star pojav. Novo je le to, da so se pričele širiti in množiti z izredno naglico po vsem svetu. Delujejo v največji meri med katoličani, ki niso svoje vere dovolj doumeli in se vanjo ne poglobljajo.

Vera, ki sloni le na tradiciji, slaba poučenost o verskih resnicah in oddaljenost od zakramentalnega življenja pripravljajo plodna tla sektam, ki so izraz zunanje verske agitacije brez smisla za resnico in za duhovno globino. Najpogostejša vira sodobnih sekt sta severni protestantizem in vzhodni misticizem. V obeh primerih gre za nezahtevna, a fanatična in k zunanosti usmerjena gibanja, kjer je vprašanje objektivne resnice in morale izgubilo smisel. Osebno doživetje in prozelitizem naj bi izpolnila v človeku prirojeno potrebo po religioznosti.

Take „svobodne religiozne skupine“ so privlačne, ker zadostijo verskim čustvom brez posebnih moralnih obveznosti. Povprečnost, plitvost, množičnost so značilnosti, ki prijajo današnjemu masovnemu človeku in so nekaj skupni imenovalca sodobnih sekt. Rešitev ni v nestrpnosti in sovraštvu do teh ljudi, temveč v potrpežljivem delu, ki naj se kaže predvsem na področju vzgoje. Seveda naj bi ta vzgoja bila zavzeta in osebna, pa tudi dovolj razširjena, da bo kos agresivni propagandi sekt.

Sekte širijo svojo površnost in nestrpnost po javnih občilih, skušajo ustvariti katolištvu nasprotno javno mnenje ter segajo vse pogosteje tudi po političnih sredstvih.

Ponekod hočejo dati religiozno vsebino celó demokraciji, ki je, kot znano, le politični sistem, ki časa blaginjo sicer omogoča, a je ne zagotavlja. Kot tak služi dobremu pa tudi zlemu, če sprejme vsebino, ki mu v resnici ne pripada. Seveda je v takem primeru resnične demokracije tudi konec.

Razširjenost sekt je dober razlog, da si katoličani sprašamo vest. Tam, kjer se živi globoko in praktično krščanstvo, ni primernih tal za sekte, ki so slabo nadomestilo za pravo religioznost. Zmota se vedno umika pred svetostjo.

Uvod v

MATEJEV EVANGELIJ

FRANCE ROZMAN

- Kdo ga je napisal?
- Evangelij o nebeškem kraljestvu
- Jezus je uresničenje prerokb in cilj človeške zgodovine
- Preberimo ta evangelij v marcu in aprilu!

Po naslovu bi sklepali, da je napisal prvi evangelij Matej, bivši cestinar v Kafarnaumu, ki ga je Jezus poklical za apostola. Ker pa niti v evangeliju niti kod drugod v Novi zavezi ni povedano, da bi Matej kaj napisal, smo glede njegovega avtorstva odvisni samo od izročila. To ga od začetka 2. st. so-glasno pripisuje Mateju, čeprav lahko samo zato, da je imel apostolsko veljavo; napisal pa ga je kdo drug iz kroga, v katerem je imel Matej poseben ugled.

Evangelij kaže na izobraženega človeka. Tega ne spričuje samo dobra grščina, čeprav strokovnjaki za njo berejo še bolj tekočo hebrejščino, ampak še bolj zgradba evangelija.

Pisatelj združuje evangeljsko gradivo po vsebini, kar pomeni, da ni hotel biti najprej kronist in zgodovinar, temveč učitelj in posredovalec žive Jezusove govornice. Ves Jezusov nauk je zvrstil z vidika njegovega osrednjega oznanila, to je resnice o nebeškem kraljestvu. Prva beseda, ki jo je Jezus spregovoril v Matejevem evangeliju, ko začne delovati, je: „Spreobrnite se, približalo se je namreč nebeško kraljestvo“ (4, 17), ves evangelij pa nauk o nebeškem kraljestvu.

V govoru na gori (pogl. 5-7) Jezus razglasi nebeško kraljestvo. Ker pa nebeškega kraljestva ni brez klicarjev, Jezus v govoru učencem pred misijonskim potovanjem (10, 1-11, 1) daje naročila, kako naj ti nastopajo pri poskusnem oznanjevanju evangelija. V govoru v prilikah (13, 1-52) Jezus pojasnjuje naravo, značaj in bistvo nebeškega kraljestva. V naslednjem govoru (pogl. 18) Jezus spregovori o temeljnih lastnostih članov nebeškega kraljestva, v zadnjem, eshatološkem govoru (pogl. 24-25) pa razodeva onstransko razsežnost nebeškega kraljestva. Tako sestavlja teh

pet govorov, z bolj ali manj obsežnim poročilom o Jezusovi dejavnosti pred vsakim od njih, pet delov ali knjig evangelija, tako da imamo v njegovem evangeliju krščansko peteroknjžje. In res. Matejev evangelij je zavzemal v prvi Cerkvi enako vlogo, kot jo je Mojzesovo peteroknjžje v stari zavezi. Matejev evangelij je oblikoval versko prepričanje prvih krstjanov. Največ so Mateja uporabljali pri bogoslužju, največ so ga navajali v spopadu z nasprotniki in najbolj so v njem prepoznavali svojo krščansko bit; bil je res cerkveni evangelij. Temu osrednjemu delu je pozneje dodal še poročilo o Jezusovem otroštvu (pogl. 1-2) in obsežno poročilo o njegovem trpljenju, smrti in vstajenju (pogl. 26-28), tako da ima evangelij sedem delov. Z njimi je simbolično izrazil njegovo veličino, kajti sedem pomeni popolnost, celotnost, svetost.

Kakor je Jezus „edini Učitelj“ (23, 8), tako je njegov evangelij višek razodetja. V Jezusu je Bog povedal vse, kar je hotel povedati ljudem. Jezusa ne bo mogel nihče preseči, zato je nesmiselno čakati drugačnega odrešenika. V njem je uresničeno vse, kar je Bog govoril v zgodovini. Jezus je uresničenje prerokb in cilj človeške zgodovine. To Matej spričuje tako, da se ob Jezusu nenehno sklicuje na uresničenje starozaveznih prerokb. Judom, ki so preiskovali Sveto pismo, ker so

mislili, da imajo v njem večno življenje, je Jezus dokazoval, da prav Sveto pismo pričuje o njem (prim. Jn 5, 39).

Zgodovina ne vodi v prazno. Jezus je po telesu tisti Davidov sin, ki ga je imel v mislih prerok Natan, ko je Davidu napovedal večno kraljestvo (2 Sam 7, 5-16). Zato ga je Matej bolj pogosto kot drugi evagelisti imenuje Davidov sin (1, 1; 9, 27; 12, 23; 15, 22; 20, 30-31, 21, 9, 15). Ker so se na njem uresničile vse druge prerokbe (prim. 11, 2-6), je res od Boga obljubljeni (prim. 1 Mz 3, 15) in od prerokov napovedani Mesija. Ker je tudi Sin nebeškega Očeta (11, 25-27), je tudi edini pravi Učenik človeštva (23, 8). Prišel bo „v svoji slavi in vsi angeli z njim“ (25, 21), da bo vsakemu povrnil, kakor je spolnjeval njegova navodila, povedana v govoru na gori. V njem je Jezus pokazal pot v kraljestvo. Vanj pa ni mogoče stopiti brez spreobrnjenja. Zato govor na gori postavlja človeka pred odločitev, kam se bo uvrstil ob prihodu Sina človekovega, na njegovo desno ali na njegovo levo. Jezusov eshatološki govor je nasprotje govora na gori. Zato ni čudno, da je najbolj celotno ohranjen v njegovem evangeliju. Obenem pa je eshatološki govor tudi najmočnejši nagib za spolnjevanje smernic govora na gori. Evangelij nas obvezuje danes. Če naša pravičnost ne bo večja kakor pismoukov in farizejev, nikoli ne pojdemo v nebeško kraljestvo (prim. 5, 20)!

Teloh

(Foto ALPE-COLOR)

KAKŠNA ZAKONCA SVA?

VITAL VIDER

SKUPNA HOTENJA

Kot četrto bi preresetali vprašanje vajinega skupnega dela, skupnih hotenj. Če je zakon življenje v dvoje — in to vsekakor je, seveda ne samo z nekim sobivanjem, ampak s skupnim hotenjem — potem bi bilo v korist vajine zakonske zveze, če bi bilo čim več skupnih stvari. In četudi lahko odgovorita, da imata veliko skupnega, in zato dobro ocenita svoj odnos, bi vaju vprašal, ali imata vedno več skupnega? Ta „več“ bi kazal na rast in razvoj zakona, ne pa da ostaja iz leta v leto na isti ravni. Ali torej iščeta in odkrivata nove skupne poglede, stvari, ki vaju zanimajo?

Na začetku zakona je imel, kot veste, vsak svojo skupino prijateljev, redkeje so bili skupni. V zakonu naj bi bilo vedno več skupnih, kar bi gotovo dvigalo kakovost zakona. Skupni obiski zelo dobro vplivajo na zakonski par, saj vsak po svoje pa vendar skupno doživljata medčloveške odnose, ki pomagajo k razvoju človeka, torej tudi poročenega. Čisto drugače je najbrž, če lahko mož in žena na primer skupaj preživljata počitnice. Drugače je, če se mož rad z ženo vsaj kdaj sprehodi po trgovinah, kot pa če to vedno dela sama.

Rast omike s pomočjo knjig, revij,

glasbe, filma, gledališča, razstav je gotovo področje, ki bi ga mogla in morala doživljati skupno, čeprav vsak na sebi lasten način. Če se eden od zakoncev bolj spozna na enem področju, lahko to svoje vedenje posreduje drugemu in tako bosta oba deležna vsega.

Če pa vzamemo pod drobnogled posebno področje človekovega življenja, vero, bo res zanimivo jasno pogledati in oceniti, koliko je vajinega skupnega verovanja. Seveda bo vedno vsak človek veroval po svoje, moški po moško in ženska po žensko, po izročilu in navadah svojih staršev na primer. No, vselej bi to morala biti skupna vera dveh, ki vedno bolj živita v dvoje, ki sta z zakramentom zakona postala podoba velike edinosti med Kristusom in Cerkvijo.

Kakšne ocene bosta deležna na tem področju?

POMOČ PRI VSAKO-DNEVNIH OPRAVILIH

Tu bi se ustavili ob čisto vsakdanjih rečeh, ki pa lahko zgovorno povedo, kakšen je vajin odnos. Gre namreč za čisto zaznavne stvari, ki se redno ponavljajo in zato kažejo, kakšno je redno pri vama življenje v dvoje.

Vprašajta se, kako si pomagata drug drugemu v vsakodnevni opravilih. Kdo doma na primer pospravlja, kadar je to potrebno? Ali vedno samo eden, morda predvsem ona, ali kar oba? Pa nakupi v trgovinah, ki so večkrat na teden ali celo vsak dan? Ali tisti od vaju, ki ima trenutno čas, ali vedno samo on ali ona, četudi je ta, ki naj bi šel, zaposlen s kakšnim drugim delom, oni pa brez posebnih obveznosti? Če bi o teh vprašanih moral kdo iskreno

reči, da je tisto stvar v glavnem kar drugemu prepustil, mu ne uide slaba ocena!

Razume se seveda, da so dela, ki jih laže opravi mož, druga pa bolj ustrezajo ženi. Traktor na primer, kadar ga bo treba popraviti, najbrž ne bo redno urejala žena, ampak mož, on pa najbrž ne bo kvačkal, ampak žena. Vendar prav odgovor na vprašanje, ali je pri vama veliko „moških“ in „ženskih“ del, se pravi takih, ki se jih drugi ne pritakne, kaže, koliko sta vidva usklajeni in dopolnjujoči se zakonski par, kakšen je torej vajin zakonski odnos na višji ali nižji ravni.

Če se imata dva zares rada, bosta najbrž vsa opravila delala oba, čeprav seveda po dogovoru — eden to, drugi ono. Približno pol bremena eden, pol drugi. Če take polovičnosti v razdelitvi del v hiši ni, je to slab znak za kakovost zakona. Gotovo pa je za to potreben pogovor, pa tudi dovolj prožnosti je treba, da si ob spremembah in presenečenjih priskočita na pomoč. Tako najbrž pomivanje ali previjanje otroka nikakor ne bi smelo biti stvar samo žene ali matere. Kar zadeva opravke z otroki, je toliko bolj pomembno, da je tudi oče v rednem stiku z njimi.

Res je tudi, da pomoč pri vsakodnevni opravilih zelo razodeva, kakšen je vajin zakonski odnos. Vendar je še nekaj res. Zgodi se, da on ali ona nekega dne odpove. Ali je utrujen, morda nerazpoložen, žalosten, se mu kaj zgodi, lahko pa da se mu preprosto ne da delati. Kaj pa takrat? Takrat mora tisti, ki v danem trenutku to bolj zmoro, malo „podežurati“, pa namesto sozakonca kaj opraviti, čeprav to po dogovoru ni njegovo delo. Tudi taka pripravljenost, prevzeti včasih sozakončev del, kaže na dober zakonski odnos. In še eno vprašanje: Ali se vedno lahko pri tej vsakdanji pomoči zaneseta drug na drugega?

Zaključimo z mislijo, ki velja za vsa dosedanja razglabljanja o kakovosti vajinega zakonskega odnosa in tudi za vsa naslednja. Ne samo, da je dober zakon dobra podlaga za dobro družino, gre tudi za veliko globljo stvar. Tudi Kristusovo poseganje v vajin zakon po zakramentu zakona je možno v večji meri, če je vajin zakon bolj urejen. Večja posoda je namreč sposobna sprejeti večjo količino tekočine. Posodo, ki ne drži tekočine, bo težko napolniti. V bogoslovnem jeziku bi se temu reklo, da milost predpostavlja naravo.

Zafran

(Foto ALPE-COLOR)

Čistost, mladina in kultura

POSTNO PISMO

kard. ANTONIA QUARRACINA, buenosaireškega nadškofa in primasa Argentine

Kot Kristus je tudi Cerkev znamenje nasprotovanja. Ob nekaterih priložnostih postane to še posebej razvidno, na primer ko spregovori o čistosti. Ta beseda zbujajo danes odpor, včasih celo prezir; za naš današnji svet zveni ta beseda kot nekaj čudaškega, ki ne sodi v sodobno govorico.

Velik del javnega mnenja, ki je sad dolgoletnega kvarnega vpliva sredstev družbenega obveščanja, misli, da je čistost navadna neumnost, nesmisel in bolešno zatajevanje neuravnovešenih ljudi. Le manjšina ceni čistost kot krepost, ki spopolnjuje in plemeniti človeka, ga navaja, da spoštuje svojo umno naravo in da duh obvladuje in usmerja telesne nagone, ki brzda in postavlja na svoje mesto nagon po ohranjanju vrste.

In morda je še manj tistih, ki ločijo različne čistosti: čistost Bogu posvečenih oseb, čistost mladostnikov in čistost zakoncev.

Vse to je jasno razloženo v vsakem verskem učbeniku moralne teologije, vendar teh knjig časnikarji, poročevalci in radijski ter televizijski seksologi ne berejo in niti ne pogledajo vanje.

Mladina je tista, ki je najbolj dovzetna za mišljenje družbe, v kateri živi, in njo „bombardira“ tisoč glasov, ki jo vabijo, naj se predaja svojim nagonom. Koliko mladih fantov in deklet zapeljejo v spolno občevanje parole, kot na primer „ne bodi smešen“, „ne bodi zavrt“, „vse je treba poskusiti“ in podobno! K temu je treba prišteti še določene vrste plesov, pornografijo, prostaško „komičnost“, razbrzdane družčine in druge elemente, ki skupaj povzročajo neko duševno stanje, v katerem se misli samó na seks, kot na fiksno idejo, in sicer skoraj po živalsko.

Hvala Bogu, pa je tudi mladina, ki začuti v vsem tem laž, praznoto in igro interesov. Zaveda se, da nista moški in ženska le objekt poželenja, zaveda se pomena dostojanstva človeške osebe, pravilno presoja red v stvarstvu in resnično svobodo. Notranje svoboden človek se upira okolju, ki tira človeka v sužnost nagonov in slepih strasti.

Ta mladina odklanja varljivo izmikanje življenjskim problemom v svet mamil in se trudi ob idealih in s pomočjo duhovnih sredstev, da bi ohranila ali zopet pridobila krepost čistosti.

Ta mladina ne razpolaga s časopisi in je ni videti v televizijskih programih, vendar pomeni rezervo ljudi močne volje, jasnovidnosti presoje in zdravega čustvovanja za pravo ljubezen.

In ta moralno zdrava mladina bo vplivala — če že danes ne vpliva — na važna področja družbene stvarnosti, najprej seveda v svojih družinah.

Dobro vem, da se bo to pisanje zdelo brez haska v okolju, v katerem vlada sekularizem, kjer obvladuje kulturna središča praktični ateizem, kjer poteka človeško življenje, „kot da bi Boga ne bilo“. Zato danes nekateri

govorijo o novem poganstvu ali o pokrščanski dobi. Glede religiozne stvarnosti vlada brezbriznost, namerno ignoriranje, češ da se sploh ne splača meniti zanjo. Česar se ne zavedajo, je to, da moralnost — ali etika, kot se danes navadno imenuje — brez temelja v Bogu, brez povezanosti z Bogom razpade in odpade.

Čistost ni bila nikdar lahka krepost. Danes je še težja, ko so se nesramnost, razbrzdanost, počutnost in uživalnost polastile družbenih občil, gledališke predstave umazale kulturo in domišljijo velikega dela družbe, popačile okus, uničile najosnovnejše spoštovanje do človeške osebe in razkrojile moralne vrednote. V takšnem kontekstu je logično, da nima čistost prave prisotnosti in vrednosti v prevladujoči kulturi družbe; ravno nasprotno drži. Največjo škodo zavoljo tega pa imajo družina, mladina in podoba žene.

Permisivizem opravičujejo s pravico do izražanja in sicer prav tisti, ki z denarjem in oblastjo strogo nadzorujejo družbena občila, delajo nasilje nad vestjo, vsiljujejo modo, navade, način mišljenja in hotenja, čutenja in ravnanja in vsiljujejo tudi oblike spolne perversnosti. S sklicevanjem na svobodo opravičujejo perversno ravnanje, zavračajo pa objektivna moralna načela.

Glas in nauk Cerkve utišujejo ali pa se mu vsakokratni „šaljivci“ surovo posmehujejo. Zanikajo, da je upoštevanje Boga osnova kulture, in nočejo vedeti, da vodi prezir božjega zakona v proces razkrajanja. V zgodovini se je to zgodilo več kot enkrat.

Božji zakon in sama človeška narava nam govorita, da odnos med spoloma ne sme voditi iskanje sebičnega užitka, da spoštovanja do človeške osebe ne smemo teptati in da mora duh obvladovati materijo, pa čeprav to ne gre v račun prekupčevalcem s spolnostjo.

Naj bo postni čas priložnost za razmišljanje o teh točkah, precista Mati božja pa naj varuje in blagoslavlja našo mladino, argentinsko družino in vse ljudi dobre volje v naši domovini.

ZAKON - ZAKRAMENT

- Za kristjana je veljavna le cerkvena poroka
- Zakon je podoba in deležnost pri ljubezenski zvezi med Kristusom in Cerkvijo

VITAL VIDER

Ostalo nam je zadnje razmišljanje o pripravi na zakon. In morda bo prav to za kristjana najlepše, saj gre za najbolj značilno lastnost krščanskega zakona, da se namreč kristjana, kot se izraža sv. Pavel poročita „v Gospodu“. Navadno pravimo, da se dva „cerkveno poročita“. Vendar lahko ta beseda komu zveni preveč pravno ali službeno. Misli nam lahko hitro poletijo k slovesnostim. Kakorkoli imajo tudi le-te svojo vrednost in težo, gre vendar še za nekaj veliko bolj globljega: gre za bivanjsko, življenjsko razsežnost cerkvene poroke. Za kristjana je zakon zakrament.

Zakaj se kristjana pravzaprav ne moreta drugače poročiti kot „v Gospodu“, se pravi cerkveno, ali bolje, s prejemom zakramenta zakona? Zato, ker je Kristus vsakega kristjana že pri krstu prevzel tako, da mu odslej pripada z vsem svojim bitjem. Ta pripadnost kristjana Kristusu ni pravna, ampak resnična, življenjska, globinska. Krst naredi naravno pripadnost Bogu in Kristusu po stvarjenju še močnejšo, še bolj notranjo in življenjsko, tako da je odslej takšen človek z dušo in telesom ud Kristusovega telesa. Zato pa — kadar se dva kristjana mislita poročiti, lahko to uresničita le v Kristusu, v katerega sta vcepljena po krstu. Zato se nov način življenja in dvoje za kristjana lahko začne le „v Gospodu“ se pravi na poseben, zakramentalen način s Kristusom. In tako poročenca na poseben način postaneta ud in organ Kristusovega telesa.

Zdaj bomo bolje razumeli, zakaj moramo zakon gledati tudi kot „veliko skrivnost“, kot sv. Pavel imenuje zakon med kristjani. Ne gre namreč samo za neki zunanji odnos do Kristusa in do združenja med njim in Cerkvijo. Morda ne veste, da sv. Pavel primerja ljubezen med možem in ženo ljubezni med Kristusom in Cerkvijo? A ne gre samo za podobnost med sliko — zakonom — s Kristusom in Cerkvijo. Gre za resničen, bistven odnos. To trdi tudi 2. vatikanski cerkve-

ni zbor, ko v Konstituciji Cerkev v sedanjem svetu pravi, da je „zakon podoba in deležnost pri ljubezenski zvezi med Kristusom in Cerkvijo“ (CS 48, 4). Združenje moža in žene je organsko, življenjsko vezano na združenje Kristusa in Cerkve. Zakon je deležen narave, življenja in skrivnosti Kristusa in Cerkve. Veličastno združenje Kristusa in Cerkve zakon nosi, prežema, hrani. Združenje Kristusa in Cerkve se torej v vsakem zakonu ne kaže samo kot podoba, ampak se zares uresničuje, zares živi.

Zato že tolika stoletja pišejo cerkveni pisatelji, da je zakon „celica Cerkve“, torej temeljna celica velikega organizma Cerkve. Sodobni biologi nas učijo, da vsaka celica človeškega telesa vsebuje vse posebne lastnosti celega telesa. Tako je tudi v Cerkvi in v njeni osnovni celici zakonu. Zato se kristjani poročajo „v Gospodu“, zato je to „velika skrivnost“, zato je to zakrament, ki ne samo kaže, ampak tudi vsebuje, kar kaže — Kristusa in Cerkve. Zato je zakon „Cerkev v malem“.

Ali ni to veličasten pogled na zakrament zakona, ali ni to veliko več, kot si navadno predstavljajo ljudje o cerkveni poroki, kaj šele o življenju po poroki? Ali ni potem za kristjana bistvena razlika med cerkveno poroko in zakonom brez prejema zakona? Seveda moramo imeti veliko razumevanja in nikdar slabe besede za tiste, ki iz katerega koli vzroka niso mogli uresničiti takega zakona ali

jim je le-ta celo razpadel. Vendar gre za vas, mlade kristjane, ki se na tak zakon pripravljate in se vam resnično spleča vse stori in pošteno potruditi, da se na zakon pripravite kot kristjani, ga kot taki tudi sprejmete in potem živite.

„Odrešenik ljudi in Ženin Cerkve pride krščanskima zakoncema naproti z zakramentom zakona, pa še tudi naprej ostane z njima,“ pravi koncil (CS 48, 8). Kristus je rekel: „Jaz sem z vami vse dni do konca sveta“ (Mt 28, 20). Če je to rekel svojim apostolom in po njih vsem kristjanom, kakšen občutek gotovosti lahko to spoznanje vzbuja v poročenih! In če je vsakemu občestvu kristjanov dejal: „Kjer sta dva

Voditelji letošnje, 30. šolske kolonije, v Počitniškem domu R. Hanzelčiča (Foto MARKO VOMBERGAR)

Odpusti mi, Nataša!

SERGEJ KURDAKOV

Iskanje novega življenja

Pluli smo na sever, do točke ob letalskem oporišču Vandenberg na kalifornijski obali. Kmalu zatem so mi javili, da me bodo premestili za radijskega oficirja na Kolivan, drug vlačilec v sestavu velike sovjetske flote ob obali Združenih držav.

Dnevi so tekli, julij se je stekel v avgust, jaz pa sem veliko premišljeval o Simasu Kudirki in njegovi usodi: dobil je deset let ječe. Ko bo njegov proces mimo in bodo Sovjeti prepričani, da je svet pozabil nanj, bo lahko v ječi za vedno — ali pa bo doživel „nesrečo“ v zaporu.

Če je bila usoda preprostega ribiča taka, kaj bi šele doletelo mene, pomorskega oficirja in mladinskega voditelja? Vedel sem, kaj bi se zgodilo. Ubili bi me, preden bi se vrnil v Rusijo, če bi me ujeli ali če bi jim bil izročen.

Kanadska obala je bila vsak dan bliže, jaz pa sem se bližal točki življenja ali smrti. Zame ni bilo vrnitve. Zakrižarili smo v vode ob kanadski obali in se za krajši čas zasidrili blizu Vancouvra. Potem je

naša ladja dobila ukaz, da se sestane s sovjetskim vlačilcem Šturman Elagin, jaz pa sem bil imenovan za radijskega oficirja na njej. Premestili so me ob obali Vancouvra in Elagin je takoj zaplul proti otoku Amchitka ob obali Aljaske, kjer naj bi Amerikanci izvedli podzemne jedrske testne eksplozije.

Ko pišem „vlačilec“ (angl. trawler = ladja, s katere love ribe z vlečno mrežo, op. prev.), uporabljam besedo, kot je v rabi v sovjetski mornarici. Če bi ladje, na katerih sem plul, hotele loviti ribe, bi ribe morale zelo hitro plavati in same skakati na krov. Pluli smo naglo in se sploh nismo menili za ribolov.

V dneh na morju je bilo moje največje veselje, da sem kar se da hitro poiskal na radiu Glas Amerike in poslušal, kaj se dogaja po svetu. Velikokrat sem prisluhnil tem oddajam že v Rusiji in vedel sem, da to počne večina Rusov in mnogi pomorski kadeti prav tako. Bilo je ne-

varno, in če so te zasačili, si bil hudo kaznovan. Včasih pa je žeja za novicami in resnico večja od strahu pred odkritjem. Te oddaje radia Glas Amerike in verski programi v ruskem jeziku iz misijonarskih postaj so mi dajali moč za hudo preizkušnjo.

Proti koncu avgusta 1971 je Elagin dobil ukaz, naj se vrne proti kanadski obali. V zadnjih nekaj tednih sem več ur na dan dvigal uteži in delal vaje, da bi se telesno okreplil. Potreboval bom ogromno življenjske moči in energije, ko bo prišel moj trenutek. Mnogi od mojih pomorskih kolegov so se norčevali iz mene zaradi tega in govorili: „Hej, ali bi rad postal Mister Univerzum?“ Vendar nisem odnehal. Edino jaz sem vedel, zakaj to počnem.

Na Elaginu je bilo 110 mož in na vsakih deset članov posadke je prišel en oficir. Kapitan je bil pravičen, pošten mornar, ki sem ga močno občudoval. Veliko ur sva preživela v pogovoru in igranju šaha.

Nekega dne sem ravno telegrafiral poročila v Rusijo. Dobil sem znak, da prihaja neko sporočilo in sem ga pričel beležiti. Novica se je nanašala prav name. Čez pet dni se bo z Elaginom sestala sovjetska oskrbovalna ladja Marija Uljanova, imenovana po Leninovi sestri. Potem ko bo z zalogami oskrbela našo ladjo, naj se vkrcam na Uljanovo, ki se

Salezijanska cerkev v Bariločah, 19. januarja 1992. Rojaki pri zahvalni sv. maši, po priznanju Republike Slovenije. (Foto JOŽE TOMAŽEVIČ)

ali so trije zbrani v mojem imenu, sem jaz sredi med njimi“ (Mt 18, 20) — to toliko bolj velja za moža in ženo, ki sta se poročila v Jezusovem imenu, z Jezusom! Tako moramo na neki način reči, da je poroka med krščenima možem in ženo poroka s Kristusom in Cerkvijo, in da pomeni cerkveno se poročiti stopiti v cerkveno službo — seveda na zakonu in družini lastnem področju. Zato tudi ni čudno, če trdi Konstitucija o Cerkvi, da si zakonci „v moči zakramenta v zakonskem življenju... med seboj pomagajo k svetosti in tako imajo v svojem življenjskem stanju... svoj lastni dar v božjem ljudstvu“ (C 11, 2)

bo takoj vrnila v Rusijo.

Ko sem potrdil sprejem sporočila, se me je lotila panika. Že šest mesecev sem bil na morju. Še pet dni bom na Elaginu, potem pa nazaj v Rusijo in morda nikoli več ne bom tako blizu svobodnih obal. Svojo veliko priložnost za pobeg sem imel pri Los Angelosu, a nisem mogel tvegati, da bi me izročili nazaj.

Pa radiu so prišle druge novice, češ da so moji dokumenti o napredovanju pripravljeni in da me čakajo v Petropavlovsku. To je bila zadnja stvar, ki bi me zanimala.

Zelo sem bil potr. V glavi so mi mrgolele misli, našo ladjo pa so pričeli bičati močni vetrovi in razburkani valovi. Kmalu smo se znašli sredi ciklona. Utirali smo si pot naprej s pomočjo vseh mož in z ladijskimi stroji, naravnanimi na največjo moč. Mnoge naše ladje so imele težave zaradi viharja in preživljal sem dodatne ure v radijski kabini pri pošiljanju sporočil sem ter tja. Nad mojo glavo je visel stenski koledar, katerega sem večkrat ošinil. Čas je bežal; tistih nekaj preostalih dni je bilo kot pesek mojega življenja, ki mi pred očmi počasi odteka.

„Sergej,“ mi je ukazal kapitan, „pokliči kanadske oblasti. Vprašaj jih za dovoljenje, da zaplujemo v njihove teritorialne vode.“

„Da, gospod,“ sem mehanično odgovoril. Potem pa sem se v trenutku zavedel pomembnosti tega ukaza. V kanadske vode!

To je priložnost! Če bomo tako blizu kanadske obale, kar nam sicer nikoli ne bi bilo dano, potem bi mi bilo mogoče uspelo. Načrtoval sem, da skočim v vodo, ko bo naša ladja zunaj teritorialnih voda, torej dvanajst milj od obale, in da bom uporabil kakšen les za plovilo. Vedel pa sem, kakšno temperaturo ima voda, in zavedal sem se, da bi prej umrl, kot pa preplaval tiste milje. Sedaj pa gremo v kanadske vode! Ta misel mi je dala novo upanje in moč. Karkoli se zgodi, odločil sem se: čez pet dni se ne bom vrnil v Rusijo na krovu Uljanove. V tisto življenje tam se ne vrnem več.

Skupina slovenskih narodnih noš, med katerimi so štirje hrvaški otroci v narodnih nošah, po zahvalni sv. maši v Bariločah. (Foto JOŽE TOMAŽEVIČ)

Dokončno sem se odločil, da grem v kakršnih koli okoliščinah, in moje misli so se osredotočile na eno samo točko — trenutek pobega. Prišel je v času pobesnele nevihte: 3. septembra 1971 sem okoli desete ure zaplaval v črno razburkano morje. Po petih urah v ledenomrzli vodi sem splezal na več kot šestdeset metrov visoko skalo, padel v njeno brezno in se obtokel po vsem telesu. Zeblo me je, bičala sta me veter in dež. Nekontrolirano sem se tresel, moje noge, podplati in dlani pa so močno krvavele. Plaval sem do polovice zaliva, ki me le ločil od vasi. Potem se mi je začelo v glavi vrteti. Bil sem premražen in izčrpan, izgubil sem veliko krvi. V tistih trenutkih, preden me je odnesel val vrtoglavice, se spominjam, da je bila zadnja stvar, ki sem jo videl ali mislil nanjo, podoba drobnih lučk v vasi na obali. Moram priti do tja! Moram! A lučke v vasi so izginile.

Ne morem se spomniti, kaj se je zgodilo potem. Vse je zabrisano. Kasneje pa so mi povedali vse dogodke.

Tistega jutra, bil je to 4. september 1971, se je dan prebudil v vsej grobosti in viharosti. Z vso težo je obdal vasico, majhen zaselek na morskem obrežju, na pacifiški strani otoka Queen Charlotte. Večina

tamkajšnjih vaščanov je zaposlena v okoliških rudnikih. V hiši, ki je obrnjena proti morju in je od obale oddaljena le kakih dvajset metrov, je neka žena ob pol devetih hotela telefonirati in je pogledala skozi okno. Po naključju je bila tisti dan doma. Kasneje sem zvedel, da je sicer bila vsak dan odšla v službo, tistega dne pa je ostala doma. Pogledala je na morje in videla nenavaden prizor. Zagledala je mene, kako sem se napol gol, izčrpan in ves krvav opotekel na obrežje. Poklicala je pomoč in odpeljali so me v bolnišnico. Zdravnik je dejal, da imam zaradi velikega napora srčno aritmijo; nekaj ur sem se zbujal in zopet padal nazaj v globok spanec.

Po več urah takega spanja sem nenadoma mogel razločiti tihe, oddaljene glasove, ki so šepetali v meni neznanem jeziku. Nisem vedel, kje sem. Na ladji, sem pomislil, in takoj se me je polastil strah. Ampak ne, ne, to so tuji glasovi! Kanada! Morda mi je le uspelo!

Počasi sem odprl oči in megleno zagledal obraz strežnice, ki se je sklanjala nadme. Bila je najlepša ženska, kar sem jih sploh kdaj uzrl. Bil sem živ. Bil sem v Kanadi! Uspelo mi je! Bil sem najsrečnejši človek na svetu!

Čez nekaj ur je prišel neki človek

Predsednik Slovenskega planinskega društva Dinko Bertonec in njegova žena Romana v narodni noši, z gospo županjo mesta Bariloče pred zahvalno slovesnostjo. (Foto JOŽE TOMAŽEVIČ)

in mi povedal, da mi bo za tolmača: „Kdo si? Zakaj si prišel sem?“ me je vprašal.

Komaj sem govoril, ker me je vse tako bolelo. Dejal sem: „Nočem nazaj na rusko ladjo.“

Odgovoril mi je: „Lepo in prav, samo sedaj bomo stopili v stik s kanadskimi oblastmi v Prince Rupertu in oni nam bodo povedali, kaj te čaka.“

Tistega dne so me popoldne z letalom odpeljali v glavno mesto otoka Queen Charlotte, od tam pa v mesto Prince Rupert v Britanski Kolumbiji. Pred odhodom sem se zahvalil strežnici in zdravniku, ki sta v Tasu tako lepo poskrbela zame. Razen tople zahvale jima nisem mogel ničesar dati, pa tudi njunega jezika nisem razumel.

V Prince Rupertu se me dali v jetniški oddelek tamkajšnje bolnišnice. Nekaj dni sem ostal tam in stregli so mi po najboljših močeh: dobival sem čudovito hrano, počival sem in bil deležen najboljše zdravniške oskrbe. Vsi so bili dobri z menoj. Bil sem v središču pozor-

nosti in čeprav nisem razumel njihovega jezika, sem dognal, da v Prince Rupert ne pride ravno veliko ruskih mornarjev! Gledali so me, kot da sem bitje z drugega planeta. Ni hče ni govoril rusko, zato sem si pomagal z malo nemščine, oni pa so našli nekoga, ki je prevajal. Ti tujci so tako čudovito skrbeli zame, da so se mi moči hitro vračale.

Z vračajočimi močmi pa se mi je zbuvalo tudi vse večje zanimanje za okolico. Nekega dne sta me uradnika za priseljivanje (Immigration Office, op. prev.) in tolmač odpeljala iz jetniške bolnišnice in me vozila po mestu Prince Rupert. Oči so mi skoraj skočile iz jamic, ko sem videl avtomobile in lepe hiše. Goto vo sem tako buljil vanje, da mi je uradnik rekel: „Tu živijo ljudje.“

„Kdo, kapitalisti in poslovneži?“ sem vprašal.

Zasmejal se mi je in mi odvrnil: „Ne, preprosti delovni ljudje.“

Ne, tega pa nisem verjel! To je propagandni ogled, Sergej. Nikar ne verjemi!

Kasneje sta mi prinesla pokazat ilustrirano revijo. Imenovala se je Interior Decoration Made Essay, ali nekaj podobnega. Bila je res

prekrasna, v njej je bilo polno fotografij zrcal, stolov, postelj, preprog in čudovitih domov z dragim pohištvom. Aha! To je posebna revija, ki jo tiska vlada, da bi me zavedla!

Vzgojen sem bil tako, da sem v vsem videl propagando in naučil sem se bil, da vladi ne smem verjeti. Zdaj sem bil zunaj komunizma; toda komunizem s svojimi sumničenji in s svojim nezaupanjem je bil v meni.

Počutil sem se malce čudno, ko sem kasneje ugotovil, da navadni delavci v Kanadi res živijo v takih domovih in da revija sploh ni bila narejena zato, da bi me z njo ukanili.

Ruska propaganda trdi, da so bogataši obogateli tako, da so izkoriščali revne. Toda domovi tukajšnjih delavcev so bili skoraj taki kot v Rusiji palače in opazil sem tudi, da so vsi ljudje enako lepo oblečeni. Videl sem enega ali dva pijanca, v Rusiji pa ob večerih ležijo za vsakim vogalom. Naša propaganda pravi, da so tam milijoni nezaposlenih in da morajo demonstrirati za košček kruha ter da jih policija grobo pretepa. Čeprav sem bil v dvomih, mi je moj prvi stik s svobodno deželno na tisti kratki vožnji dokazal, kako velika, tragična laž je komunistična propaganda.

Četrtek, 23. januarja 1992, na Plaza de las Colectividades v Bariločah. Dinko Bertonec govori zbranim rojakom, kakor tudi prisotnim civilnim in vojaškim oblastem.

(Foto JOŽE TOMAŽEVIČ)

Izgon

Dne 23. maja 1945 sem šla takoj po kosilu v trgovino, ki jo je imela moja sestra Vlada na Poljanski cesti 13, da bi jo tam po njenem begu iz Ljubljane nadomestovala. Prav kmalu zatem je prihitela k meni soseda Nuša Dežmanova, svakinja dr. Mihe Kreka, naj grem takoj domov, ker nas hočejo seliti. Doma sem našla v predsobi mamo in pred njo dva oborožena partizana v oznovski uniformi, moškega in ženske. Ženska, po vsej priliki komandantka, mi je izjavila, da v imenu OZNE zaplenjujejo našo hišo in da se moramo iz nje takoj izseliti. Ni pa nama z mamo predložila ne naloga zaplembe, še manj kakšno sodno odločbo.

Moj oče je bil obsojen kot član vodstva Vzajemne posojilnice 11. avgusta po vojaškem sodišču (tako je poročala Ljudska pravica dne 14. avgusta 1945) na pet let zavora in zaplembo vsega premoženja. Že čez deset dni, t. j. 25. avgusta 1945 — po poročilu Ljudske pravice 25. avgusta — zopet po vojaškem sodišču ob sojenju Zadružne zveze in Zadružne gospodarske banke še na 12 let in na zaplembo vsega premoženja, skupno torej na 17 let zavora v odsotnosti.

Z ozirom na to, da je bil oče sojen šele več kot 2 meseca po izvršeni zaplembi, je to samovoljno postopanje OZNE ta čas, ko je bila upostavljena že zakonita oblast, predstavljalo pravo krajo oz. rop, saj sta bila oba zaplenjevalca oborožena!

Ko sem po razglasitvi splošne amnestije povprašala na sodišču za akte očetovega sojenja, mi je službujoči uradnik v oznovski uniformi odgovoril, da aktov ni več, ker so bili vsi ti akti odpeljani v Vevče za predelavo: „Veste, tovarišica, prva leta se je delalo precej po partizansko!“ Mislim, da odgovor ni odgovarjal resnici in da se ti akti še vedno nahajajo v kakšnih

Devet let v rdečem rajju

VERA REMEC DEBELJAKOVA

skrivališčih.

Z očetom, mamo, sestrama Baro in Vlado smo tudi Tine, jaz in otroci živeli v skupnem gospodinjstvu in tudi v občestvu ene same družine, in so zato v zaplembo vključili tudi lastnino mojega moža in mene.

Ko sva leta 1951 z mamo sodnijsko zahtevali pravico do stanarine in zaplenjene hiše, nama je to pravico Okrajno sodišče Ljubljane tudi priznalo z odlokom od 14. 12. 1951. Toda že 25. 1. 1952 je Okrožno pritožbeno sodišče v Ljubljani prvi odlok razveljavilo in priznalo zahtevano stanarino le mami, medtem ko meni ne, ker sem „s poroko z dr. Tinetom Debeljakom ustvarila svojo družino in torej nisem spadala v ožji krog očetove družine. S tema sodnijskima odlokom si je oblast sama nasprotovala, ko je zanikala mojo pripadnost očetovi družini, zaplembo vsega mojega in moževega pa vključila v njegovo zaplembo!

Ker sva se z mamo zavedali, da bi vsak najin odpor proti zaplembi in izgonu pomenila zapor, sva se po začetnem oporekanju končno vdali.

Partizanka nama je izročila navaden tenek papirček 10 x 5 cm, s katerim nama nakazuje drugo stanovanje: „Debeljak Veri in Remec Mariji se dovoljuje prevzem stanovanja v Streliški ulici št. 22, katero je zasedla OZNA, z izjemo stvari od muzeja. Pooblaščenec OZNE za rajon Poljane Nadja Fajdiga.“ To je edini dokument, ki nama je bil izročen. Šele iz tega listka sva izvedeli ime zaplenjevalke, t. j. Nadje Fajdiga (menda hčerka zdravnika

iz Kranja. Med Tinetovimi dokumenti sem našla zdravniško spričevalo z njegovim podpisom).

Pozneje sem slišala, da se je Fajdigova opravičevala, češ da je to morala storiti.

Še pred mojim povratkom iz trgovine je Fajdigova kot eno prvih dejanj zaklenila Tinetovo knjižnico, ki mi jo je potem na mojo zahtevo odprla, da sem v njeni navzočnosti vzela iz omare svoje osebne dokumente.

Vse, kar je bilo v hiši vrednejšega, sva morali pustiti doma, tako pohištvo, posteljnino, ogromno knjig (ko so odvažali te iz hiše, so z njimi naložili 3 kamione!) itd. Fajdigova nama je pustila vzeti le nekaj hrane, staro omaro, star šivalni stroj, najino obleko (od moža in očeta ne!), slabšo poso-

Ob 26-letnici nesreče, v kateri sta izgubila življenje akademika Tomaž Kralj in Božo Vivod (18. januarja 1966), pri križu, postavljenem njima v spomin, nad Črnim ledenikom pod Tronadorjem.

do s priborom ter nekaj drv. Na izrečno zahtevo mame, da je 45 let ležala na svoji postelji in da hoče na njej tudi umreti (ob izgonu je bila stara 76 let), je Fajdigova dovolila tudi to, ker je bila pač stara, češ saj boste vse potrebno dobili v novem stanovanju. Ni pa povedala, da so oznovci tudi tam že vse pokradli, kakor sva z mamó ugotovili ob vselitvi.

Tako smo bili vsi, mama, jaz in otroci (v starosti 9, 4 in pol let in najmlajša 14 mesecev) obsojeni, čeprav nikdar, tudi pozneje ne, sojeni... Kakor sem že omenila, so v zaplembo vključili tudi vso lastnino mojega moža, ki je v glavnem obstajala iz dragocenih knjig (npr. kompletni Ljubljanski Zvon), rokopisov, raznih prevodov, osnutkov itd.). Med temi tudi stvari, ki so spadale pod avtorsko zaščito! Pravtako tudi mamine zapiske in knjige iz njenega udejstvovanja kot pisateljice kuharskih knjig. Moj mož je bil sodno obsojen šele celo leto pozneje, kar je bilo razvidno iz dopisa Okrožnega sodišča v Ljubljani od 14. 12. 51 v zvezi z zahtevano stanarino zaplenjene hiše.

Vzeti smo smeli delno otroško, Jožekino posteljico, otroško knjižno polico z nekaj knjigami, otroško obleko, pustiti pa smo morali lep otroški šolski pult — darilo strica Vlada iz Duplice — z motivacijo, da ga bodo sami rabili. Res mi je pozneje Marija Ložarjeva, sestra dr. Rajka Ložarja, povedala, da so jo v naši hiši zasliševali in sicer mlad hrom fant, sedeč v otroškem šolskem pultu. Bil je to sin stavca iz Jugoslovanske tiskarne, dve hiši nižje od naše, v Pešičevi vili. Med vojno so ga naši ljudje vsestransko podpirali, mu omogočali razne ugodnosti za obiskovanje šole itd. Zlasti ga je podpirala ga. Strojanskova, ko ga je med vojno stalno oskrbovala s priboljški kot npr. surovim maslom in drugim (ker je imela manufakturno trgovino, in je v zameno za blago lahko to od kmetov dobila). Ko so jo sodili, je bil fant ena glavnih prič. — Je pa ostalo doma še veliko otroških stvari, zlasti igrač in otroškega pohištva, ker je bilo pač raztreseno po celi hiši. Tudi je bilo zaplenjeno vse blago iz Vladine trgovine, kar ga je hranila doma.

O zaplembi oz. seznamu zaplenjenega nismo dobili nobega potrdila, tudi kasneje ne. Tudi če so tak zapis kdaj sestavili, ni točen, ker so še ob moji navzočnosti začeli odnašati iz hiše — torej nepopisano — lažje premakljive stvari. Za to so pripeljali s seboj nemškega vojaka — ujetnika ter precej velik voz, na katera so nalagali. Zlasti se spominjam škatlje z denarjem — srebrnimi dinarji po 10, 20 in 50 — ki jih je Vlada hranila iz izkupička v trgovini in niso bili več plačilno sredstvo.

Istočasno, ko so oznovci nalagali stvari na svoj voz, smo nalagali tudi mi

Dalje na strani 96

Sobota, 1. februarja 1922 v Slovenski hiši. Zahvalna sv. maša ob priznanju Republike Slovenije. Spodaj: narodne noše na slovesnosti. (Foto MARKO VOMBERGAR)

S prejšnje strani

svojo revščino na voz, ki so ga nam na mamimo prošnjo posodili v Marijanišču. Med tem časom je bila Jožejka v svojem vozičku pri Dežmanovi Nuši in sem jo šla iskat že pozno zvečer.

Naj omenim še to: Pol ure pred prihodom Ozne sta se pripeljala z avtom Karolinina brat in sestra in jo takoj odpeljala. Pustila je vse nedodelano, tudi umazana posoda od kosila je ostala nepomita v z vodo napolnjeni pomivalni skledi. Pozneje so mi njeni znanci pravili, da zelo obžaluje, kar je storila, da pa so jo domači — brat in sestra — v to prisilili.

Ko smo prišli po Strmi poti v novo odkazano stanovanje — zapuščeno Sajovičevo vilo — s Streliške ulice z vozom nedosegljiva, ker se je nahajala na pobočju grajskega hriba, je bilo to vse izropano, le v kuhinji sem dobila kablo s pomijami, po katerih so lezli črvi. Za silo smo namestili mamino in Jožejkino posteljo za mamo in Meto, Jožejka je ostala v vozičku, midva s Tinčkom na tleh. Ko smo drugo jutro začeli urejati naše stvari ter čistiti in ribati, se je v sobi naenkrat pojavila družina: oče, mati in 5(?) otrok. Začeli so vpiti, da naj se takoj izselimo, češ da je stanovanje njim odkazano. Zmerjali so nas z „belimi psi“, otroci so začeli stikati po naših stvareh in kradli jedila. Mož — učitelj iz Bele Krajine — je vpil, da so bili doslej oni v gozdu, zdaj naj gremo tja mi. Žena je začela premetavati in obračati naše stvari: ko je zagledala Koroščevo plaketo, je začela psovati „ta izdajalec“ itd. Ker je bil položaj nevzdržen, sem šla v našo hišo, ki je bila že vsa zasedena po oznovcih, in se pritožila pri Fajdigovi zaradi belokranjske družine, ki nam oporeka našo pravico do dodeljenega stanovanja in nas psuje z „belimi psi“, in da nikakor ne pustim, da bi žalili meni najdražje spomine. Prosila sem jo, da se smemo preseliti k teti Heleni, ker ima po begu moža in 4 sinov skoraj prazno stanovanje, kar mi je Fajdigova takoj dovolila. Hitela sem v stolnico, kjer so imele žene molitveno uro, in je bila prisotna (poleg ge. Ve-

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Mladina! Učite se na napakah svojih očetov.
- Nekateri še vedno živijo naj tuj žiro račun.
- Prosim nadarjenega režiserja, naj zrežira mojo preteklost.
- Pazite se tistih kamaleonov, ki so vedno rdeči!
- Da lahko tuliš z volkovi, potrebuješ mikrofon.
- Vse, kar je večno, traja kratko.
- Šele ko je bilo tekme konec, se je videlo, da mnogi niso imeli cilja.
- Nobene razlike ni med revnim in zelo bogatim človekom. Oba mislita na denar.
- Kalnost daje videz globočine.
- Vse moderne pravljice se srečno končajo v svetli prihodnosti.
- Misli je, da mu prikimavajo, pa so le kinkali.
- Poznam novinarja, ki je članek partije.
- Človek si zmeraj s čim napolni glavo, težko pa je s trebuhom.
- Ustvaril si je kariero, ker zares ni znal nič drugega.
- Kesam se, ker se nisem pravočasno pokesal.
- Čas je sodnik, ki sodi sodnikom.

likonjeve) tudi teti Ena. Prosila sem jo, če se smemo pri njej naseliti, v kar je ona takoj ljubezno privolila. Mama je zopet hitela v Marijanišče po voz, naložili smo našo staro šaro in se pomikali mimo Jugoslovanske tiskarne po Resljevi cesti kot cigani: voz s konji, na njem ropotija, za vozom peš mama, 2 otroka in jaz z Jožejko na vozičku. Mimoidoči so nas začudeno gledali — ne vem, če je bil med njimi kakšen naš znanec.

Ko so partizani zasedli Ljubljano, so prvi mesec nagnali naše žene, ki niso bežale, čistit vojašnice, stranišča in podobno, pač vsa najumazanejša dela. Posebno se spominjam ge. Kocmurjeve iz Most, ki mi je o tem pripovedovala. Mislim, da je bilo meni s takim delom prizanešeno, ker je imele OZNA z nami druge namene.

(Bo še)

Malo za šalo

„Že trikrat sem slišal, da si umrl.“
„Pa te ni bilo nikdar na pogreb.“

Žena je „kuhala mulo“. Naenkrat pa je le pokazala malo bolj vesel obraz.

„Ali si se vnesla?“ jo je vprašal mož.
„Ne, samo obraz si moram malo spočiti.“

„Kaže, da me imaš za tepca,“ očita mož ženi.

„No, to pa res ne! Lahko pa je, da se motim.“

Jaka govori s slavno pevko: „Predstavljal sem si vas čisto drugače?“

„Kako pa? Mogoče staro in zoprno?“
„Ne, ravno narobe.“

Zdravnik možu: „Vaša žena mi ni čisto nič všeč.“

Mož: „Meni tudi ne, gospod doktor, ampak ko bi vi vedeli, koliko denarja ima!“

Po nakupu pravi žena možu.

„Na, vzemi ti otroka v roke, kozarec daj pa meni — saj tebi pade vse iz rok!“

V parlamentu.

Poslanka nekemu poslancu: „Ko bi bila jaz vaša žena, bi vam dala strupa v kavo?“

„In ko bi bili vi moja žena,“ je ta odgovoril, „bi jaz tisto kavo pil.“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo (dr. Alojzij Starc).

Urednik: Jože Škerbec; tehnični urednik: Stane Snoj — Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina — Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 — Stavljeno v oblikovanje: MALJILKO — Tiska: T. G. VILKO S.R.L., Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina - Telefax: (54-1) 362-7215

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Ivan Marn, 131 A Treviway Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentina za leto 1992: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod v odgovarjajoči valuti. Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Luis Starc, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

Zgoraj, od leve: Slovenska hiša, 1. februarja 1992.
Lojze Rezelj vodi program zahvalne svečanosti
ob priznanju Republike Slovenije,
pri spomeniku junakov.
Govornika prof. Tine Vivod in Božidar Fink.

Desno: Dekoracija na odru dvorane (Tone Oblak).
(Foto MARKO VOMBERGAR)

Spodaj: Trg „Republika Slovenija“ v Mendoza.

A Martinetti: Kristus lomi kruh učencema.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana (dr. Luis Starc). Director: José Skerbec - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
Composición y armado: MALIVILKO - Impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L., Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina